

Delrapport

AI-regulatorisk sandlåda – iteration fyra

ES2025-25

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Inledning	5
2.1 Avgränsningar	5
3. Pilot – den fjärde iterationen.....	6
3.1 Rättsliga förutsättningar.....	6
3.2 Metod och arbetssätt.....	6
3.3 Beskrivning av AI-systemet.....	6
3.4 Bedömning	8
3.4.1 Är det ett AI-system?.....	8
3.4.2 Risknivå?.....	12
3.4.3 Roller.....	33
3.4.4 Är det en AI-modell för allmänna ändamål?.....	34
3.4.5 Dokumentationskrav	34
4. Lärdomar.....	44
4.1 Om AI-förordningen	44
4.2 Om den AI-regulatoriska sandlådan innehåll	45
4.3 Om arbetssättet.....	45
Bilagor:.....	47
Frågematris.....	47
Artikel 11 Teknisk dokumentation	47
Artikel 13 Användarinstruktioner för högrisk-AI	47
Excelmall spårbarhet artikel 11	47

1. Sammanfattning

Inom eSams ram drivs en pilot i syfte att bidra med kunskap om AI-regulatoriska sandlådor. I den fjärde iterationen av piloten för AI-regulatorisk sandlåda har arbetsgruppen tittat på ett system som är tänkt att riskvärdera betalningsförmåga.

AI-system

Arbetsgruppen finner att aktuellt system utgör ett AI-system enligt AI-förordningen. Bedömningen är att systemet troligen inte omfattas av bestämmelserna om hög risk. Arbetsgruppen gör vidare bedömningen att transparenskraven i artikel 50 inte bör bli tillämpliga, men bedömer samtidigt att kraven i artikel 50.1 ändå är uppfyllda.

Lärdomar

Arbetsgruppens lärdomar från iterationen och även tidigare iterationer är att bedömningen om vad som är ramen för systemet är komplex. En insikt från denna iteration är att det kan vara lättare att avgöra ramen för systemet när förhållandet avser en kommersiell leverantör och en fristående tillhandahållare, än som i aktuellt fall där aktören både är leverantör och tillhandahållare. Ytterst behöver leverantören definiera vad som faller inom AI-systemet och paketera och dokumentera utifrån detta.

Ett AI-system med hög risk innebär ett stort antal tillkommande krav där merparten gäller dokumentation och uppfyllelsen av dessa krav kommer att vara administrativt tungt. En lärdom i denna iteration är att det snarare kommer att handla om att dokumentationen finns lagrad på flera olika ställen än att allt finns i ett dokument, men att detta också ställer krav på att det är möjligt att visa spårbarhet och att dokumentationen kan tillgängliggöras på begäran av t.ex. tillsynsmyndighet.

En lärdom från denna iteration och även tidigare iterationer är att för att en sandlåda ska kunna vara effektiv, hålla hög kvalitet och bidra med ett mervärde för AI-innovations-systemet krävs omfattande satsningar, både vid uppstart och drift.

En ytterligare lärdom är att arbetsmetoden inte bara är väl fungerande för AI-regulatoriska sandlådor utan kan tillämpas även vid ett utforskande arbete inom en myndighet generellt, dvs. även utanför en AI-sandlåda. Metoden fungerar således väl för utforskande verksamhet i stort.

2. Inledning

Inom eSams ram drivs ett initiativ med att genomföra en pilot av en AI-regulatorisk sandlåda. Utgångspunkten för arbetet med piloten är att i iterationer utvärdera ett eller flera AI-system utifrån de krav som AI-förordningen¹ ställer. Målet är att förstå kraven på AI-system och göra en analys av vad som krävs för att upprätta en AI-regulatorisk sandlåda, inbegripet kompetenser, resurser, dokumentation och eventuellt teknisk infrastruktur.

Förhoppningen är att arbetet kan bidra till kunskap om hur AI-regulatoriska sandlådor bör inrättas och fungera i Sverige samt vilka förutsättningar som krävs för att aktörer ska kunna nyttja sådana sandlådor. Målen med de AI-regulatoriska sandlådorna är att främja AI-innovation och att öka rättssäkerheten.²

Första, andra och tredje iterationen finns att ta del av i eSams delrapporter om AI-regulatoriska sandlådor.³

Pilotens fjärde iteration har fokuserat på ett AI-system som avser att riskvärdera betalningsförmåga. Arbetet har genomförts av en arbetsgrupp bestående av deltagare från Bolagsverket, Skatteverket, Riksarkivet, Försäkringskassan, Integritetsskyddsmyndigheten, Post- och telestyrelsen och eSams kansli.

Rapporten beskriver lärdomar som arbetsgruppen gjort i samband med den fjärde iterationen av piloten.

2.1 Avgränsningar

AI-förordningens regler om regulatoriska sandlådor ska tillämpas från och med den 2 augusti 2026.⁴ Arbetet i piloten har avgränsats till hypotetiska frågor utifrån förordningen. Bedömningar av beskrivet system ska inte uppfattas som bindande eller slutliga.

Piloten tar inte upp frågor om personuppgiftsbehandling, dataskydd, cybersäkerhet och svensk nationell lagstiftning.

¹ Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens).

² Skäl 139.

³ ES2024-14 Delrapport AI-regulatorisk sandlåda – en första iteration, ES2024-18 Delrapport AI-regulatorisk sandlåda – den andra iterationen och ES2025-09 Delrapport AI-regulatorisk sandlåda – tredje iterationen.

⁴ Det har den 19 november presenterats ett förslag med förenklingar av AI-förordningen och även förslag om ändring av införandeperiod. Digital Omnibus on AI. Brussels, 19.11.2025 COM(2025) 836 final 2025/0359 (COD)

3. Pilot – den fjärde iterationen

Arbetet med piloten av en AI-regulatorisk sandlåda bedrivs iterativt och utforskande. I det här avsnittet beskrivs genomförandet och resultatet av den fjärde iterationen.

3.1 Rättsliga förutsättningar

I delrapporten *AI-regulatorisk sandlåda – en första iteration*⁵ redovisas rättsliga förutsättningar för regulatoriska sandlådor för AI (AI-regulatorisk sandlåda) bland annat om inrättande, deltagande, tillsyn och vidarebehandling av personuppgifter i en AI-regulatorisk sandlåda. Läsaren rekommenderas att ta del av den rättsliga redovisningen i den rapporten.

3.2 Metod och arbetssätt

Den fjärde iterationen har genomförts av en arbetsgrupp bestående av tvärfunktionell kompetens såsom jurister, strateger, informationssäkerhetsspecialist, AI-utvecklare och avdelningschef. Arbetsgruppen har genomfört åtta halvdagsmöten, varav ett fysiskt. Arbetsgruppen har fått en muntlig presentation samt en skiss av AI-systemet och utifrån beskrivningen diskuterat frågeställningar utifrån framtagna frågematris, se bilaga *Frågematris*. Diskussionerna har drivits i andan att utforska och komma framåt i frågorna, men med möjlighet att återkomma till vissa frågeställningar.

3.3 Beskrivning av AI-systemet

Arbetsgruppen har i denna iteration utgått från ett tilltänkt system som utför riskvärdering av betalningsförmåga. Systemet är tänkt att bedöma risken för att företag inte kommer att kunna betala en faktisk eller kommande skatteskuld.

Systemet är tänkt att vara ett stöd i Skatteverkets hantering av borgenärsrisker. Avsikten är att skapa ett verktyg för den handläggande verksamheten som i huvudsak är tänkt att användas i ett förebyggande arbete. Syftet är att i ett så tidigt skede som möjligt i handläggningen få med borgenärsperspektivet, att upptäcka borgenärsrisker och kunna vidta åtgärder. Systemet kommer stödja verksamheten i det proaktiva arbetet att identifiera en risk innan en skuld uppkommit, men även i arbetet med att vidta åtgärder efter att en skuld är fastställd. Till exempel kan en handläggare vid en revision med stöd av riskvärderingen i förväg analysera hur betalningsförmågan ser ut och utifrån det besluta om att sätta in åtgärder i ett tidigt skede. Sådana åtgärder kan vara dialog med

⁵ ES2024-14 Delrapport AI-regulatorisk sandlåda – en första iteration.

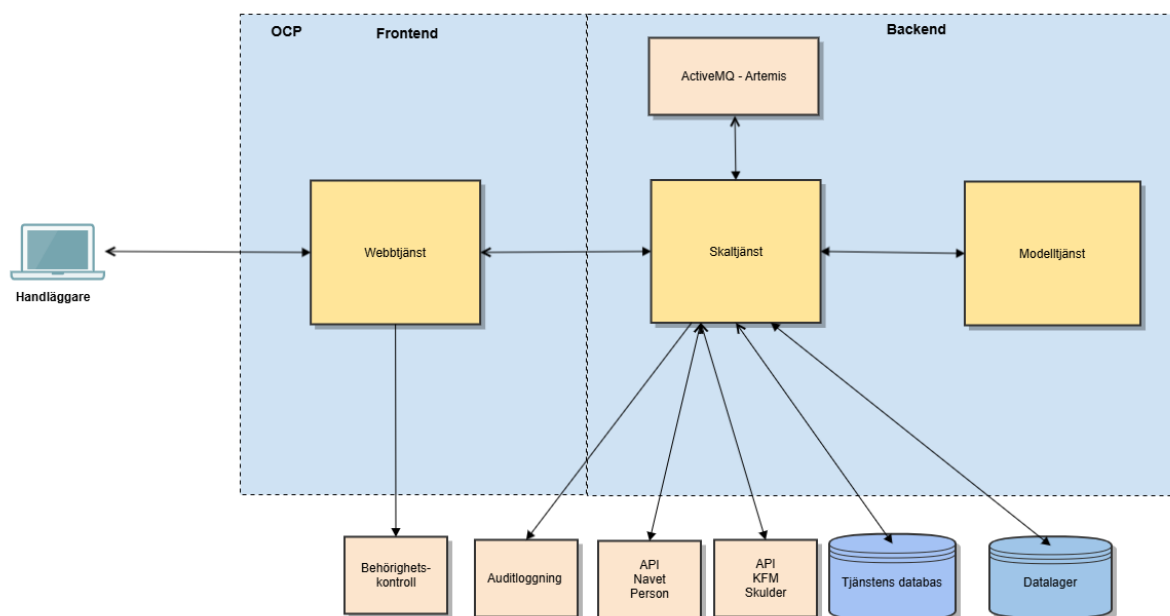

bolagsföreträdare, men även mer ingripande åtgärder som betalningssäkring. Åtgärder vid utebliven betalning kan vara påminnelser eller mer ingripande åtgärder som konkursansökan. Målet är att få med borgenärsrisk och betalningsförmågeperspektivet från början, dvs. inte när det redan har uppstått en skuld som ska betalas.

Analysen påverkar inte skattebeslutet i sig. Systemet gör endast riskvärderingen och levererar risknivåer utifrån en sannolikhetsskala. Systemet ger inte heller förslag på åtgärder, utan det är en handläggare som avgör vilken åtgärd som bör sättas in och då med beaktande av ytterligare relevanta omständigheter hänförliga till valet av åtgärd.

Systemet är inte tänkt att användas för urval av potentiella objekt att granska, sådan urvalshandling sker i andra system. Detta system är begränsat till användning av en handläggare som handlägger ett ärende där det kan förväntas att ett företag kommer att debiteras en skatt och där handläggaren då i realtid kan fråga på organisationsnummer och skuldbelopp och få ett riskvärde. Utfallet är inte avsett att användas i andra sammanhang.

Systemet är tänkt att användas för att riskvärdera företag, men i informationsmängderna förekommer uppgifter om personer, t.ex. när det är fråga om enskilda näringsidkare.

Skiss AI-systemets komponenter

Webbgränssnittet kommer att bestå av två vyer: dels riskvärderingstjänsten, dels ytan med samlad information (affärshistorik såsom transaktioner m.m.) som handläggaren kan ta del av. Systemet innehåller en egen databas, en behörighetsfunktion, en loggningsfunktion samt en funktion för köhantering. Det finns möjlighet till API:er som

öppnar upp för integration mot andra system (t.ex. extern myndighetstjänst som har uppgift om skulder).

AI-funktionaliteten finns i riskvärderingstjänsten. Den består av en XGBoost-algoritm⁶, som är en avancerad maskininlärningsmodell, en slags blackboxmodell som kombinerar många små beslutsträd för att skapa starka och precisa prediktioner. I modellen används åtta indikatorer. Modellen bygger en prediktion utifrån tidigare data och mönster och skapar en sannolikhet för att företaget inte kan betala sin skuld. Det är fråga om en s.k. ”fixed model with updates”⁷, dvs. det är inte en självlärande modell. Uppdatering initieras av en människa när det behövs.

3.4 Bedömning

3.4.1 Är det ett AI-system?

Arbetsgruppen har i tidigare iterationer av piloten konstaterat att sannolikt faller merparten av it-system som inte är helt regelbaserade in under definitionen av AI-system enligt AI-förordningen. Vidare har arbetsgruppen i tidigare iterationer funnit att det avsedda ändamålet bör vara centralt för bedömningen av ramen för vad som ska anses utgöra AI-systemet. Om en komponent i en helhet krävs för att systemet ska kunna fungera för det avsedda ändamålet, bör komponenten ses som en del av AI-systemet.

Avsett ändamål definieras i artikel 3.12 som: den användning för vilken ett AI-system är avsett av leverantören, inbegripet det specifika användningssammanhanget och de specifika användningsvillkoren, enligt specifikationerna i de uppgifter som tillhandahålls av leverantören i bruksanvisningen, reklam- eller försäljningsmaterial och uttalanden samt i den tekniska dokumentationen.

Syftet med systemet i denna iteration är riskvärdera betalningsförmåga som ett stöd i Skatteverkets hantering av borgenärsrisker.

Systemet består av dels riskvärderingstjänsten, dels en söktjänst med tillgång till informationsmängder från andra system. Dessa informationsmängder är tillgängliga även för riskvärderingstjänsten. Det kan argumenteras för att om funktionaliteterna sitter ihop i ett system så blir det ett AI-system. Men man skulle också kunna argumentera att syftet är just riskvärderingen och att det enbart är den delen som utgör AI-systemet. Det som talar för att det är helheten som utgör systemet, är att bara riskvärderingen för sig inte ger en helhetsbild. Ytterst så bör frågan om vad systemet består av besvaras av leverantören. Sett ur ett produktperspektiv så ska leverantören presentera sin produkt på

⁶ <https://xgboost.readthedocs.io/en/stable/>

⁷ Se definition av European Law Institute, <https://www.europeanlawinstitute.eu/>

marknaden och då ange vad den innehåller. Kanske är frågan något enklare när det är fråga om en kommersiell leverantör och en fristående användare. Då bör produkten vara paketerad på visst sätt och leverantören kan i avtalsvillkor uttrycka vad produkten får användas till. Systemet är utvecklat för ett visst ändamål och användning utanför det ändamålet kan leda till en förflyttning i ansvarskedjan enligt artikel 25. I detta fall när Skatteverket levererar till sig självt kan det vara svårare att definiera vad som är den specifika produkten och när det är fråga om interaktion med andra produkter. Det bör gå att se det som att det är produkten som utgör AI-systemet och att produkten kan bestå av flera komponenter. Arbetsgruppen finner att ytterst är det leverantören som måste definiera vad som faller inom AI-systemet.

Auditloggningen bör sannolikt anses vara en del av systemet om den är hänförlig specifikt till aktuellt system. Om det däremot hade varit en central auditloggning hade denna troligen redan funnits hos användaren och inte levererats som en del i systemet. Återigen är det leverantören som måste avgöra vad som ingår i systemet som är tänkt att sättas i produktion. De interna och externa datakällorna bör inte anses vara en del av systemet utan är indata till systemet.

Arbetsgruppen har utifrån det avsedda ändamålet gjort en rekvisitgenomgång av definitionen för AI-system i artikel 3.1 för att besvara om rekvisiten är uppfyllda för det system som ska bedömas. För redogörelse av artiklar och skäl hänförliga till definitionens rekvisit hänvisas till genomgången i eSams delrapport *AI-regulatorisk sandlåda – en första iteration*. För ytterligare stöd för tolkning av definitionen hänvisas till Kommissionens riktlinjer om definitionen⁸ samt doktrin om AI-förordningen.⁹

Arbetsgruppen konstaterar att rekvisiten kan delas upp på lite olika sätt, vilket avspeglas i rapporterna för tidigare iterationer. I Kommissionens riktlinjer delas definitionen upp i sju delar. Oavsett uppdelning av rekvisiten, så behöver bedömningen av dem hänga samman.

Definition av AI-system:

ett maskinbaserat system

I skäl 12 anges att termen maskinbaserad avser det faktum att AI-system körs på maskiner. Arbetsgruppen finner att det är fråga om ett maskinbaserat system.

⁸ Commission Guidelines on the definition of an artificial intelligence system established by Regulation (EU) 2024/1689 (AI Act) Brussels, 6.2.2025 C(2025) 924 final Annex.

⁹ The EU Artificial Intelligence (AI) Act, A commentary, Edited by Ceyhan Necati Pehlivan m.fl.

som är utformat för att fungera med varierande grad av autonomi

I skäl 12 anges att AI-system är utformade för att fungera med varierande grad av autonomi, vilket innebär att de är oberoende av mänsklig kontroll i viss mån och har förmåga att fungera utan mänskligt ingripande. Även minsta tänkbara grad av autonomi anses medföra att kravet är uppnått. Rekvisitetet är alltså uppfyllt även vid en större mänsklig inblandning. Arbetsgruppen finner att det kommer göras analyser med en viss grad av autonomi och att rekvisitetet är därmed uppfyllt.

och som kan uppvisa anpassningsförmåga efter införande

I skäl 12 anges den anpassningsförmåga som ett AI-system kan uppvisa när det införts avser förmågan till självlärande, vilket gör det möjligt för systemet att förändras under sin användning. Ordet ”kan” i definitionen är av betydelse, jfr engelskas ”may”. I Kommissionens riktlinjer om definitionen anges i punkt 23: Termen ”kan” i förhållande till denna del av definitionen tyder på att ett system kan, men inte nödvändigtvis måste, ha anpassningsförmåga eller förmåga till självlärande efter införande för att utgöra ett AI-system. Ett systems förmåga att automatiskt lära sig, upptäcka nya mönster eller identifiera samband med data utöver vad det ursprungligen tränades på är således ett fakultativt och inte ett avgörande villkor för att avgöra om ett system ska betraktas som ett AI-system eller inte.

För aktuellt system är det fråga om en s.k. fixed model with updates, dvs. den kommer inte självlära utan uppdateras via omträning. Som konstaterats räcker det dock med att systemet kan ha anpassningsförmåga. Rekvisitetet är deskriptivt och behöver inte föreligga. Arbetsgruppen finner utifrån detta att rekvisitetet får anses vara uppfyllt.

och som, för uttryckliga eller underförstådda mål,

I skäl 12 anges att hänvisningen till uttryckliga eller underförstådda mål understryker att AI-system kan fungera enligt uttryckliga definierade mål eller underförstådda mål. I Kommissionens riktlinjer om definitionen anges i punkt 24: ”Med uttryckliga mål avses tydligt angivna mål som direkt kodas in i systemet av utvecklaren. De kan till exempel specificeras som optimering av en kostnadsfunktion, en sannolikhet eller en kumulativ belöning. Med underförstådda mål avses mål som inte anges uttryckligen men som kan härledas från systemets beteende eller underliggande antaganden. Sådana mål kan härröra från träningsdata eller från AI-systemets interaktion med miljön.”

Det finns målparametrar för systemet och därmed finns det definierade mål. Arbetsgruppen bedömer att rekvisitetet är uppfyllt.

drar slutsatser härledda från den indata det tar emot, om hur utdata ska genereras

I skäl 12 anges följande: En viktig egenskap hos AI-system är deras förmåga att dra slutsatser. Denna slutsatsförmåga avser processen att erhålla utdata, såsom förutsägelser, innehåll, rekommendationer eller beslut, som kan påverka fysiska och virtuella miljöer och AI-systemens förmåga att härleda modeller eller algoritmer, eller både och, från indata eller data. De tekniker som gör inferens möjlig när ett AI-system byggs upp inbegriper metoder för maskininlärning för inlärning genom data om hur vissa mål uppnås, och logik- och kunskapsbaserade strategier som drar slutsatser av kodad kunskap om eller symbolisk representation av den uppgift som ska lösas. Ett AI-systems kapacitet att dra slutsatser går utöver grundläggande databehandling genom att möjliggöra inlärning, resonemang eller modellering.

I Kommissionens riktlinjer om definitionen framhålls i punkt 26: Såsom förklaras närmare i det skälet (12) bör AI-system skiljas från ”enklare traditionella programvarusystem eller programmeringsmetoder och inte omfatta system som bygger på de regler som fastställs endast av fysiska personer för att automatiskt utföra operationer”. Denna förmåga att dra slutsatser är därför ett viktigt och oundgängligt villkor som skiljer AI-system från andra typer av system. I punkt 28–29 anges vidare om inferens: (28) Processen att ”erhålla utdata, såsom förutsägelser, innehåll, rekommendationer eller beslut, som kan påverka fysiska och virtuella miljöer” avser AI-systemets förmåga, främst i ”användningsfasen”, att generera utdata baserat på indata. ”AI-systemets förmåga att härleda modeller eller algoritmer, eller både och, från indata eller data” avser främst systemets ”uppbyggnadsfas” men är inte begränsat till denna, och understryker relevansen av den teknik som används för att bygga upp ett system. (29) Uttrycket ”dra slutsatser om hur”, som används i artikel 3.1 och förtydligas i skäl 12 i AI-förordningen, är bredare än och inte enbart begränsat till en snäv tolkning av begreppet inferens som ett systems förmåga att härleda utdata från indata och därmed dra slutsatser om resultatet. Den formulering som används i artikel 3.1 i AI-förordningen, dvs. ”drar slutsatser [...] om hur utdata [...] ska genereras”, bör därför förstås som en hänvisning till uppbyggnadsfasen, under vilken ett system härleder utdata genom AI-teknik som möjliggör inferens. I punkt 31 anges vidare: Till den teknik som kan användas för att möjliggöra inferens hör således ”metoder för maskininlärning för inlärning genom data om hur vissa mål uppnås, och logik- och kunskapsbaserade strategier som drar slutsatser av kodad kunskap om eller symbolisk representation av den uppgift som ska lösas”.

Arbetsgruppen finner att systemet kan dra slutsatser utifrån indata och därmed är rekvisitet uppfyllt.

såsom förutsägelser, innehåll, rekommendationer eller beslut

I Kommissionens riktlinjer om definitionen, punkt 54, anges bl.a.: En förutsägelse är en uppskattning av ett okänt värde (utdata) utifrån kända värden som systemet tar emot (indata). I punkt 57 anges: Med rekommendationer avses förslag på specifika åtgärder, produkter eller tjänster till användare utifrån deras preferenser eller beteenden eller andra indata. [...] I andra fall avser rekommendationer potentiella beslut, till exempel en kandidat som ska anställas via ett rekryteringssystem och som kommer att utvärderas av människor. Om dessa rekommendationer tillämpas automatiskt är det fråga om beslut. Angående beslut anges i punkt 58: Beslut handlar om slutsatser eller val som ett system har kommit fram till eller gjort.

Systemet kommer kunna få fram någon form av förutsägelse avseende betalningsförmåga. Rekviritet är därmed uppfyllt. I nuläget kommer systemet dock inte ge förslag på åtgärd utifrån förutsägelsen utan detta värderas av handläggare.

som kan påverka fysiska eller virtuella miljöer

I skäl 12 anges att vid tillämpningen av denna förordning bör miljöer förstås som de sammanhang där AI-systemen är i drift. Systemet kommer att generera utfall som på något sätt används, dvs. får en form av påverkan på miljö t.ex. för handläggare eller den som riskvärderas.

Sammanfattningsvis finner arbetsgruppen utifrån det ovanstående angivna att det beskrivna systemet är ett AI-system utifrån AI-förordningens definition.

3.4.2 Risknivå?

Beroende på vilken risknivå ett AI-system kategoriseras som, omfattas systemet av olika krav. Risknivåerna enligt AI-förordningen brukar delas in i följande:

- Oacceptabel risk (förbjudna)
- Hög risk (hårt reglerade)
- Begränsad risk (transparenskrav)
- Minimal eller ingen risk (AI-förordningen ställer inga krav)

3.4.2.1 Oacceptabel risk – förbjudna system

Risknivån oacceptabel risk avser förbjudna AI-användningsområden enligt artikel 5 i AI-förordningen, vilka kortfattat kan beskrivas som förbud mot utsläppande på marknaden, ibruktage eller användning av AI-system som gör något av följande:

- a) använder subliminala eller vilseledande tekniker med syfte att påverka mänskligt beslutsfattande
- b) utnyttjar sårbarheter hos vissa särskilt sårbara personer eller samhällsgrupper med målet att väsentligt påverka deras beteende
- c) utvärderar eller klassificerar fysiska personer eller grupper av personer för social poängsättning
- d) utför riskbedömning grundat uteslutande på en viss form av profilering, i syfte att förutse om en fysisk person kommer att begå brott
- e) skapar eller utvidgar databaser för ansiktsigenkänning genom oriktad skrapning av ansiktsbilder
- f) uttyder fysiska personers känslor på arbetsplatser eller vid utbildningsinstitutioner
- g) utför biometrisk kategorisering av fysiska personer
- h) använder biometrisk fjärridentifiering i realtid på allmänt tillgängliga platser för brottsbekämpande ändamål, med undantag om sådan användning är nödvändig för vissa specifikt utpekade syften.

Ytterligare bestämmelser om biometrisk fjärridentifiering finns i punkterna 2–8.

Arbetsgruppen gör bedömningen att den punkt som skulle kunna vara relevant för aktuellt system är punkten c.

c) Utsläppande på marknaden, ibruktagande eller användning av AI-system för utvärdering eller klassificering av fysiska personer eller grupper av personer under en viss tidsperiod på grundval av deras sociala beteende eller kända, uttydda eller förutsedda personliga eller personlighetsrelaterade egenskaper, med en social poängsättning som leder till det ena eller båda av följande:

i) Skadlig eller ogynnsam behandling av vissa fysiska personer eller grupper av personer i sociala sammanhang som saknar koppling till de sammanhang i vilka berörda data ursprungligen genererades eller samlades in.

ii) Skadlig eller ogynnsam behandling av vissa fysiska personer eller grupper av personer som är omotiverad eller oproportionerlig i förhållande till personernas sociala beteende eller till hur allvarligt beteendet är.

I Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden¹⁰ framhålls i punkt 149 att det är fråga om kumulativa rekvisit som alla måste vara uppfyllda för att bestämmelsen ska vara tillämplig.

¹⁰ Kommissionens riktlinjer om de förbjudna användningsområden för artificiell intelligens som fastställs i förordning (EU) 2024/1689 (AI-förordningen), Bryssel den 29.7.2025 C(2025) 5052 final.

- (i) Användningsområdet måste omfatta förfaranden som rör ”utsläppande på marknaden”, ”ibruktagande” eller ”användning” av ett AI-system.
- (ii) AI-systemet måste vara avsett eller användas för utvärdering eller klassificering av fysiska personer eller grupper av personer under en viss tidsperiod på grundval av
 - (a) deras sociala beteende, eller
 - (b) kända, uttydda eller förutsedda personliga eller personlighetsrelaterade egenskaper.
- (iii) Den sociala poäng som skapas med hjälp av AI-systemet måste leda eller kunna leda till skadlig eller ogynnsam behandling av personer eller grupper i ett eller flera av följande scenarier:
 - (a) i sociala sammanhang som inte har något samband med dem där uppgifterna ursprungligen genererades eller samlades in, och/eller
 - (b) behandling som är omotiverad eller oproportionerlig i förhållande till deras sociala beteende eller hur allvarligt detta beteende är.

Ibruktagande

Arbetsgruppen konstaterar att det är fråga om ett system som är tänkt att tas i bruk i eget namn (se även avsnitt 3.4.3).

Utvärdering eller klassificering – social poängsättning

Tilltänkt system genererar ett utfall som baseras på en skala vad gäller risk för betalningsförmåga, vilket kan ses som ett typ av rankningsvärde. En frågeställning är om detta kan anses utgöra en social poängsättning, eller om bestämmelsen förutsätter att det är faktiska poäng som sätts.

Arbetsgruppen finner att med poängsättning bör avses ett sätt att rangordna och att man kan arbeta med olika skalor, snarare än att det måste handla om en viss poäng. I Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden anges i rubriken 4.2.1 ”Social poängsättning”: utvärdering eller klassificering på grundval av sociala beteenden eller personliga eller personlighetsrelaterade egenskaper under en viss tidsperiod. I efterföljande punkt (151) uttrycks att ”det andra villkoret för att förbudet i artikel 5.1 c i AI-förordningen ska gälla är att AI-systemet är avsett för eller används för utvärdering eller klassificering av fysiska personer eller grupper av personer och att dessa tilldelas poäng på grundval av sitt sociala beteende eller sina personliga eller personlighetsrelaterade egenskaper. Poängen som skapas av systemet kan ta olika former, t.ex. ett matematiskt nummer (t.ex. från 0 till 1), en rangordning eller en etikett.”

Detta talar för att med poängsättning kan även avses sådan rangordning som tilltänkt system utför.

Angående utvärdering och klassificering så anges i punkt 153 i Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden: Även om ”utvärdering” tyder på att förfarandet inbegriper någon form av bedömning av eller omdöme om en person eller grupp av personer, behöver en enkel klassificering av personer eller grupper av personer baserat på egenskaper såsom ålder, kön och längd inte nödvändigtvis leda till en utvärdering. Tillämpningsområdet för ”klassificering” är därför bredare än för ”utvärdering” och kan även omfatta andra typer av klassificeringar eller kategoriseringar av fysiska personer eller grupper av personer på grundval av kriterier som inte nödvändigtvis inbegriper en särskild bedömning av eller ett särskilt omdöme om dessa personer eller grupper av personer och deras egenskaper eller beteende.

Vidare anges i punkt 154: Begreppet ”utvärdering” är också kopplat till begreppet ”profilering”, som regleras av unionens dataskyddslagstiftning och utgör en särskild form av utvärdering. Även om ingen direkt hänvisning görs i artikel 5.1 c i AI-förordningen till detta begrepp eller denna lagstiftning kan de också vara relevanta för förbudet i den bestämmelsen, liksom för andra förbud i AI-förordningen när utvärderingen görs automatiskt av ett AI-system baserat på personuppgifter. Profilering innebär att man använder information om en person (eller grupp personer) och bedömer deras personliga egenskaper eller beteendemönster för att placera in dem i en viss kategori eller grupp, särskilt för att analysera och/eller göra förutsägelser om t.ex. deras förmåga att utföra en uppgift, deras intressen eller sannolika beteende. Profilering av fysiska personer enligt EU:s dataskyddslagstiftning, när denna genomförs via AI-system, kan därför också omfattas av artikel 5.1 c i AI-förordningen. Ett poängsättningssystem för kreditvärdighet som användes i Tyskland har prövats av EU-domstolen.¹¹ I det fallet var ”poängen” som genererades av datorprogrammet ett ”sannolikhetsvärde” rörande en persons förmåga att fullgöra sina betalningsåtaganden, som av EU-domstolen betecknades som ”profilering”.

Gruppen finner att den riskvärdering som tilltänkt system kommer göra torde kunna vara en slags utvärdering som skulle kunna bedömas utgöra en social poängsättning.

Fysiska personer

Artikel 5 c avser endast fysiska personer eller grupper av personer. I punkt 152 i Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden uttalas att detta ”i princip utesluter juridiska personer”. I punkt 173 anges vidare: Förbudet i artikel 5.1 c i AI-förordningen gäller endast poängsättning av fysiska personer eller grupper av personer, vilket i princip utesluter poängsättning av juridiska personer, där utvärderingen inte baseras på enskilda personers personliga eller personlighetsrelaterade egenskaper eller sociala beteende, även om enskilda personer i vissa fall kan påverkas indirekt av poängen

¹¹ EU-domstolens dom av den 7 december 2023, SCHUFA Holding (Scoring), C-634/21, ECLI:EU:C:2023:957.

(t.ex. alla medborgare i en kommun vid tilldelning av budgetanslag). Om juridiska personer har utvärderats på grundval av en övergripande poäng som aggregerar utvärderingen eller klassificeringen av en grupp fysiska personer på grundval av deras sociala beteende eller personliga eller personlighetsrelaterade egenskaper och denna poäng direkt påverkar dessa personer (t.ex. alla anställda i ett företag, studenter i en viss skola vars beteende har utvärderats), kan verksamheten dock omfattas av tillämpningsområdet för artikel 5.1 c i AI-förordningen om alla andra villkor är uppfyllda. Detta måste bedömas i varje enskilt fall.

Arbetsgruppen konstaterar att tilltänkt system är till för riskvärdering av juridiska personer, men att det kan förekomma enskilda näringsidkare bland dessa juridiska personer.

Gruppen konstaterar att artikel 5.1 c verkar vara riktad mot enskilda, dvs. att det är enskilda som är tänkta att skyddas genom bestämmelserna och inte näringsidkare. Det framförs dock i punkt 216 i Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden vad gäller artikel 5.1 d följande: Samtidigt kan det finnas gränssfall där en fysisk person agerar via en juridisk person som ”enskild näringsidkare” eller som oberoende yrkesutövare (t.ex. en advokat). Under sådana omständigheter är förbudet i artikel 5.1 d i AI-förordningen eventuellt tillämpligt under förutsättning att alla villkor är uppfyllda, eftersom AI-systemet profilerar en viss fysisk person och bedömer eller förutser risken för att denne skulle begå ett straffrättsligt brott, även om detta görs för ändamål som rör den kommersiella verksamhet som den fysiska personen bedriver.

Arbetsgruppen gör bedömningen att innebörden av begreppet ”fysiska personer” i artikel 5 c respektive 5 d får förutsättas ha samma innebörd. Utifrån uttalandet i Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden är arbetsgruppens bedömning därmed att det inte kan uteslutas att begreppet skulle kunna omfatta enskilda näringsidkare. Ytterligare resonemang kring begreppet ”fysiska personer” finns i avsnittet 3.4.2.2 om hög risk.

Socialt beteende eller personlighetsrelaterade egenskaper

En frågeställning är om indikatorerna för systemet är kopplade till ”socialt beteende” respektive ”kända, uttrydda eller förutsedda personliga eller personlighetsrelaterade egenskaper”. I punkt 157 i Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden anges: Socialt beteende är ett brett begrepp som i allmänhet kan omfatta handlingar, beteenden, vanor, interaktioner inom samhället osv., och omfattar vanligtvis beteenderelaterade datapunkter från flera olika källor. Detta kan inbegripa individers och grupperns beteende i sociala och privata sammanhang, såsom deltagande i

kulturevenemang, volontärarbete osv., men även socialt beteende i affärssammanhang, t.ex. betalning av skulder, beteende vid användning av vissa tjänster samt förhållanden med offentliga och privata enheter, staten, polisen och lagen (t.ex. om en person följer trafikreglerna). I punkt 158 anges vidare: Det andra scenariot är när poängsättningen baseras på personliga eller personlighetsrelaterade egenskaper, som eventuellt inbegriper särskilda aspekter av socialt beteende. ”Personliga egenskaper” kan omfatta en rad olika uppgifter om en person, till exempel kön, sexuell läggning eller sexuella kännetecken, kön, könskaraktäristika, ras, etnicitet, familjesituation, adress, inkomst, hushållsmedlemmar, yrke, anställning eller annan rättslig status, prestationer på arbetsplatsen, ekonomisk situation, finansiell likviditet, hälsa, personliga preferenser, intressen, tillförlitlighet, beteende, plats eller rörelse, skuldnivå, typ av bil osv. ”Personlighetsrelaterade egenskaper” bör i princip tolkas som liktydigt med personliga egenskaper, men kan också innebära att man skapar särskilda profiler för enskilda personer i deras egenskap av personligheter. Personlighetsrelaterade egenskaper kan också grundas på ett antal faktorer och innebära en bedömning som kan göras av de enskilda personerna själva eller andra personer eller som kan genereras av AI-system. I AI-förordningen kallas personlighetsrelaterade egenskaper ibland ”personlighetsdrag och egenskaper”. Dessa begrepp bör tolkas konsekvent. I punkt 159 anges bl.a. att ”kända egenskaper” baseras på information som har tillhandahållits till AI-systemet som indata och som i de flesta fall är verifierbar information.

Arbetsgruppen konstaterar att socialt beteende gällande ekonomi verkar falla inom begreppen, jämför exempel som betalning av skulder och ekonomisk situation. Gruppen finner att det inte kan uteslutas att en värdering av en betalningsförmåga skulle kunna anses som en utvärdering av socialt beteende eller personliga egenskaper. Det bör vara fråga om ”kända” egenskaper utifrån att det är indata som matats in i systemet.

Skadlig eller ogynnsam behandling

I Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden anges att förbudet i artikel 5.1 c i AI-förordningen är inriktat på sådana oacceptabla AI-baserade metoder för ”social poängsättning” som bedömer eller klassificerar individer eller grupper på grundval av deras sociala beteende eller personliga egenskaper, och som leder till skadlig eller ogynnsam behandling, särskilt om uppgifterna kommer från *flera orelaterade sociala sammanhang* eller om *behandlingen är oproportionerlig* i förhållande till hur allvarligt det sociala beteendet är. Förbudet mot social poängsättning har ett brett tillämpningsområde i både offentliga och privata sammanhang och är inte begränsat till en viss sektor eller ett visst område.

Arbetsgruppen finner att det bör vara en annan sak när en poängsättning även får betydelse i andra sammanhang, t.ex. social poängsättning i Kina. Poängsättningen i tilltänkt system har bara till syfte att riskvärdera. Vilka åtgärder som ska vidtas utifrån riskvärderingen bestäms av handläggare. Systemet är inte tänkt att ge några rekommendationer om åtgärd.

Av underpunkterna till bestämmelsen följer att poängsättningen måste leda eller kunna leda till skadlig eller ogynnsam behandling av personer eller grupper i (a) i sociala sammanhang som inte har något samband med dem där uppgifterna ursprungligen genererades eller samlades in, och/eller (b) behandling som är omotiverad eller oproportionerlig i förhållande till deras sociala beteende eller hur allvarligt detta beteende är.

Arbetsgruppen finner att avsikten med poängsättningen i tilltänkt system endast är att ge ett riskvärde för betalningsförmåga, vilket möjliggör att agera på oförmågan att betala i ett tidigare skede. Vilka åtgärder som vidtas beslutas dock av handläggare. Det är inte fråga om att använda poängsättningen i något annat sammanhang. Tvärtom är det reglerat i förordning vilka uppgifter som Skatteverket får samla in för sin borgenärsverksamhet. Det finns ett tydligt samband mellan indikatorerna och värderingen av betalningsförmåga. Detta är också ett agerande som är positivt till gagn för det offentliga, men även för den enskilde med tidigt agerande. En ytterligare omständighet är att det föreligger en skyldighet för en gäldenär att betala sina skulder, dvs. det är inte en frivillig tjänst eller förmån som åtnjuts.

I Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden anges i punkt 147 att förbudet inte är avsett att ”påverka lagliga användningsområden som utvärderar personer för särskilda ändamål som är legitima och förenliga med unionsrätten och nationell lagstiftning, särskilt om dessa lagar anger vilka typer av data som är relevanta för det specifika utvärderingssyftet och säkerställer att all därav följande skadlig eller ogynnsam behandling av personer är motiverad och proportionerlig”.

Riktlinjerna utgår från vad som framgår av skäl 31 i AI-förordningen: AI-system som tillhandahåller offentliga eller privata aktörers sociala poängsättning av fysiska personer kan medföra diskriminering och uteslutning av vissa grupper. De kan strida mot rätten till värdighet och icke-diskriminering och värdena jämlikhet och rättvisa. Sådana AI-system utvärderar eller klassificerar fysiska personer eller grupper av sådana på grundval av flera datapunkter relaterade till deras sociala beteende i olika sammanhang eller kända, uttydda eller förutsedda personliga egenskaper eller personlighetsegenskaper under vissa tidsperioder. Den sociala poängsättning som erhålls från sådana AI-system kan leda till negativ eller ogynnsam behandling av fysiska personer eller hela grupper av fysiska

personer i sociala sammanhang som saknar koppling till det sammanhang där berörda data ursprungligen genererades eller samlades in, eller till en negativ behandling som är oproportionerlig eller omotiverad i förhållande till hur allvarligt deras sociala beteende är. AI-system som medför sådana oacceptabla poängsättningsmetoder och som leder till sådana negativa eller ogynnsamma resultat bör därför förbjudas. Detta förbud bör inte påverka lagliga metoder för bedömning av fysiska personer som utförs för ett specifikt ändamål i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.

Det kan också konstateras att i Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden, sid 66, ges exempel på legitim åtgärd och vad som inte är ett förbjudet system och där anges bl.a. följande: ”Kreditgivares eller kreditinformationsorgans poängsättningsystem för att bedöma en kunds kreditvärdighet eller utestående skulder, som genererar ett kreditbetyg eller fastställer deras kreditvärdighet och som baseras på kundens inkomster och utgifter och andra finansiella och ekonomiska omständigheter, omfattas inte av tillämpningsområdet för artikel 5.1 c AI-förordningen om de är relevanta för kreditpoängsättningsens legitima ändamål och om de är förenliga med konsumentskyddslag som specificerar typen av uppgifter och de nödvändiga skyddsåtgärderna för att säkerställa en rättvis behandling av konsumenterna vid kreditbedömningar.” (Gruppen återkommer till vad som avses med kreditvärdighet i avsnitt 3.4.2.2 om högrisksystem.)

Arbetsgruppen konstaterar att det inte är fråga om att använda poängsättning i annat sammanhang eller att det skulle vara omotiverat eller oproportionerligt. Snarare bör det i detta fall vara fråga om ett lagligt användningsområde som utvärderar personer för särskilda ändamål som är legitima och förenliga med unionsrätten och nationell lagstiftning. Gruppen bedömer att underpunkterna i bestämmelsen inte är uppfyllda. Gruppen finner att tilltänkt AI-system är inte ett förbjudet system.

3.4.2.2 Hög risk

Riskerna med AI-system kan ha att göra med hur systemen utformas, men de kan även härröra från hur AI-systemen används.¹²

Enligt artikel 6.1 är ett AI-system att betrakta som ett högrisksystem om det är avsett att användas som en säkerhetskomponent i en produkt, eller om AI-systemet i sig är en produkt, som omfattas av unionens harmoniseringslagstiftning enligt förteckningen i bilaga I och den aktuella produkten behöver genomgå en tredjepartsgranskning för att få

¹² Skäl 93.

släppas ut på marknaden eller tas i bruk. Därtill är enligt artikel 6.2 AI-system som avses i bilaga III i AI-förordningen också att betrakta som högrisksystem.

Arbetsgruppen gör bedömningen att det för tilltänkt system inte är fråga om sådana säkerhetskomponenter som avses i artikel 6.1 och bilaga 1 och bedömer därmed att dessa bestämmelser inte är tillämpliga. I bilaga III finner arbetsgruppen att punkt 5 a, 5 b och 8 särskilt intressanta att utforska.

Tillgång till och åtnjutande av väsentliga privata tjänster och väsentliga offentliga tjänster och förmåner

Punkt 5 avser AI-system som används inom området ”Tillgång till och åtnjutande av väsentliga privata tjänster och väsentliga offentliga tjänster och förmåner” och vilka system som avses definieras i punkterna a-c (punkt c är inte relevant för tilltänkt system).

a) AI-system som är avsedda att användas av offentliga myndigheter eller för offentliga myndigheters räkning för att utvärdera fysiska personers rätt till väsentliga förmåner och tjänster i form av offentligt stöd, inbegripet hälso- och sjukvårdstjänster, samt för att bevilja, minska, upphäva eller återkalla sådana förmåner och tjänster.

b) AI-system som är avsedda att användas för att utvärdera fysiska personers kreditvärdighet eller fastställa deras kreditbetyg, med undantag för AI-system som används i syfte att upptäcka ekonomiska bedrägerier.

I tillhörande skäl 58 anges om punkt a och b följande: Ett annat område där användningen av AI-system förtjänar särskild vaksamhet är när det gäller tillgång till och åtnjutande av vissa väsentliga privata och offentliga tjänster och förmåner som är nödvändiga för att människor fullt ut ska kunna delta i samhället eller förbättra sin levnadsstandard. I synnerhet är fysiska personer som ansöker om eller får viktiga offentliga bidragsförmåner och tjänster från offentliga myndigheter, nämligen hälso- och sjukvårdstjänster, sociala trygghetsförmåner, sociala tjänster som tillhandahåller skydd i fall som moderskap, sjukdom, arbetsolyckor, vårdbehov eller ålderdom och arbetslöshet samt socialbidrag och bostadsbidrag, vanligtvis beroende av dessa förmåner och tjänster och befinner sig i en utsatt situation i förhållande till de ansvariga myndigheterna. Om AI-system används för att avgöra om sådana förmåner och tjänster ska beviljas, vägras, minskas, upphävas eller återkallas av myndigheterna, inbegripet huruvida mottagarna är legitimt berättigade till sådana förmåner eller tjänster, kan dessa system ha en betydande inverkan på personers försörjning och kan inkräkta på deras grundläggande rättigheter, såsom rätten till socialt skydd, icke-diskriminering, mänsklig värdighet eller ett effektivt rättsmedel och bör där klassificeras som AI-system med hög risk. Denna förordning bör

dock inte hämma utvecklingen och användningen av innovativa metoder inom offentlig förvaltning, som kan gagnas av en bredare användning av säkra AI-system som uppfyller kraven, förutsatt att dessa system inte medför hög risk för juridiska och fysiska personer. Dessutom bör AI-system som används för att utvärdera fysiska personers kreditbetyg eller kreditvärdighet klassificeras som AI-system med hög risk, eftersom de avgör de berörda personernas tillgång till ekonomiska resurser eller väsentliga tjänster som bostad, el och telekommunikationstjänster. AI-system som används för dessa ändamål kan medföra diskriminering av personer eller grupper och kan reproducera sådana historiska diskrimineringsmönster som det som baseras på rasmässigt eller etniskt ursprung, kön, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning, eller skapa nya former av diskriminerande effekter.

Fysiska personer

Båda punkterna avser AI-system som används för att utvärdera fysiska personer. Som anges i avsnitt 3.4.2.1 verkar det vara individen som man vill skydda med bestämmelserna, detta får också stöd i det som uttrycks i skäl 58. Detta verkar också vara ansatsen i kommentaren¹³ till AI-förordningen där det för punkt b framhålls att system som används för kreditvärdering eller kreditbetyg kan leda till diskriminering, dvs. det är den potentiella skadan som man vill förhindra genom bestämmelsen i 5 b.

Arbetsgruppen gör en jämförelse med andra regleringar. Inom t.ex. finanssektorsregleringar skyddas konsumenter särskilt och med en konsument avses då: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet. I AI-förordningen finns dock inte begreppet konsument, utan enbart fysiska personer. Civilrättsligt så är en enskild firma inte en juridisk person, vilket skulle kunna tala för att dessa ändå faller in under fysiska personer. Vid en prövning enligt dataskyddsförordningen¹⁴ skulle en enskild näringsidkare kunna begära radering på samma sätt som en fysisk person.

Vid jämförelse med några andra punkter i bilaga III, vad gäller fysiska personer som ska skyddas, så ser arbetsgruppen att det inte synes finnas något annat exempel där en enskild näringsidkare kan inkluderas i begreppet fysiska personer. Se bl.a. 4 a som avser AI-system som används för urval vid rekrytering eller urval av fysiska personer, 5 d som omfattar AI-system som är avsedda att utvärdera och klassificera nödsamtal från fysiska personer samt 8 b som omfattar AI-system som är avsedda att användas för att påverka resultatet av ett val eller en folkomröstning eller fysiska personers röstningsbeteende.

¹³ The EU Artificial Intelligence (AI) Act, A Commentary, s 211.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Detta skulle i viss mån kunna tala för att enskilda företag inte heller ska omfattas av hög risk enligt bilaga III enligt punkten 5 a och b.

Samtidigt uttalas i punkt 216 i Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden, vad gäller artikel 5.1 d, att det kan finnas gränsfall där enskild näringsidkare även skulle kunna anses innefattas i bestämmelsen. Arbetsgruppen finner att rimligen bör begreppet ”fysiska personer” ha samma innebörd i hela AI-förordningen och att det därmed inte kan uteslutas att bestämmelserna i 5 a och b i bilaga III också skulle kunna vara tillämpliga på enskilda näringsidkare.

Arbetsgruppen finner dock att det bör vara möjligt att resonera kring en ändamålsenlig tolkning vid tillämpning av begreppet fysiska personer i 5 a och b, detta jämfört med uttalandet i riktlinjen om ”eventuellt tillämpligt”. Avgörande synes vara om den användning som bestämmelsen reglerar kan drabba den fysiska person som driver näringsverksamheten.

Aktuellt system utgår från skattekontot och gjorda transaktioner, och i detta system görs ingen åtskillnad på den fysiska personen och den enskilda näringsverksamheten, vilket innebär att en åtgärd i det systemet påverkar även den fysiska personen. En konkursansökan mot en enskild näringsidkare innebär att det är den fysiska personen som begärs i konkurs.

Å andra sidan är det faktum att det är fråga om en enskild näringsidkare, det som gör att den potentiella modellen ger utslag. Modellen tillämpas inte för fysiska personer som inte är näringsidkare. Modellen tillämpar samma indikatorer för företag och enskilda näringsidkare. Dessa indikationer finns inte för enskilda personer.

Syftet med systemet är att göra en ekonomisk analys av personer som bedriver näringsverksamhet, dvs. det är inte riktat mot enskilda personer. Systemet ger inga förslag till beslut, utan beslut om åtgärder hanteras manuellt av handläggare. En frågeställning är därmed på vilket sätt systemet ”drabbar” den enskilde personen i detta fall. Samtidigt går det inte att komma ifrån att även om systemet i sig inte rekommenderar åtgärd så kommer utfallet vara en del i handläggarens underlag när denne gör sin bedömning om åtgärd, så någon form av påverkan kommer ändå föreligga.

Summerat finner arbetsgruppen att det inte kan uteslutas att begreppet fysiska personer i vissa fall även kan innefatta enskilda näringsidkare. Arbetsgruppen anser dock att det bör vara möjligt med ett resonemang kring ”om det drabbar den enskilda personen”. För aktuellt system kan det inte uteslutas att det går att komma fram till bedömningen att systemet ”drabbar” den enskilde.

Privata och offentliga tjänster

Punkt 5 talar om ”Tillgång till och åtnjutande av väsentliga privata tjänster och väsentliga offentliga tjänster och förmåner”.

En frågeställning är om punkt 5 ska tolkas så att punkten a avser offentliga tjänster, medan punkten b och c tar sikte på privata tjänster. I kommentaren till AI-förordningen anges att en distinktion ska göras mellan de publika och privata tjänsterna i denna punkt. I kommentaren hänförs de offentliga tjänsterna till punkt a medan vad gäller kreditvärdering (punkt b) och riskvärdering vid livförsäkring m.m. (punkt c) hänförs dessa till privata tjänster. Det anges: ”A distinction should be made between the public and private services covered under this heading.” I stycket som avser punkt b uttrycks vidare: ”For private services, AI systems used to evaluate the credit score or creditworthiness of natural persons should be classified as high risk, since they determine those persons’ access to financial resources or essential services such as housing, electricity, and telecommunications services.” Detta skulle kunna tyda på att punkt b och c inte är tillämpliga när de utförs av en offentlig aktör utan endast avser AI-system som tillhandahålls av privat aktör. (Punkt c är inte aktuell för tilltänkt system.)

I riktlinjen för förbjudna användningsområden, sid. 66, nämns kreditvärdering som en legitim åtgärd, men även här verkar man då ta sikte på att det är kreditgivare eller kreditinformationsorgan, inte att det skulle röra offentliga aktörers arbete.

Arbetsgruppen finner att det är inte tydligt om både punkt a och b är tillämpliga avseende offentliga aktörer. Arbetsgruppen konstaterar att generellt sett är det ofta privata aktörer som utför kreditprövningar, ger kreditbetyg samt riskbedömer och prissätter livförsäkringar och sjukförsäkringar. Arbetsgruppen finner att en möjlig slutsats skulle kunna vara att punkt b endast avser privata tjänster.

Punkt a - väsentliga offentliga förmåner och tjänster

Av punkt 5 framgår att det ska vara fråga om ”Tillgång till och åtnjutande av väsentliga privata tjänster och väsentliga offentliga tjänster och förmåner”.

Frågan är vad som ryms inom offentliga väsentliga tjänster och förmåner. I skäl 58 uttrycks att punkt 5 avser tjänster och förmåner som är nödvändiga för att människor fullt ut ska kunna delta i samhället eller förbättra sin levnadsstandard. I synnerhet är fysiska personer som ansöker om eller får viktiga offentliga bidragsförmåner och tjänster från offentliga myndigheter, nämligen hälso- och sjukvårdstjänster, sociala trygghetsförmåner, sociala tjänster som tillhandahåller skydd i fall som moderskap, sjukdom, arbetsolyckor, vårdbehov eller ålderdom och arbetslöshet samt socialbidrag

och bostadsbidrag, vanligtvis beroende av dessa förmåner och tjänster och befinner sig i en utsatt situation i förhållande till de ansvariga myndigheterna.

Det låter därmed som att tjänster i detta sammanhang avser ”samhällstjänster” snarare än att begreppet tar sikte på att det är en ”it-tjänst”. Det bör inte endast vara fråga om ”positiva” åtgärder utan även ”negativa” innefattas, jämför skäl 58 där det talas om att AI-system som används för att avgöra om sådana förmåner och tjänster ska beviljas, vägras, minskas, upphävas eller återkallas av myndigheterna. I kommentaren till AI-förordningen anges avseende denna punkt: “AI-systems which are used by public authorities to evaluate the eligibility of natural persons for essential public assistance benefits and services.” Det verkar således handla om att utvärdera rätt/berättigande till väsentliga tjänster och förmåner, jämför även skäl 58 som anger att det är ”inbegripet huruvida mottagarna är legitimt berättigade till sådana förmåner eller tjänster”. Aktuellt system gör en riskvärdering av betalningsförmåga. Syftet med värderingen är att i ett tidigare skede kunna vidta åtgärder för att säkra en skuld som ska komma att betalas, dvs. tillse att så goda förutsättningar som möjligt föreligger att kunna driva in skulden. Systemet ger ingen rekommendation eller beslutar om åtgärd, utan bistår endast med en riskvärdering. Möjligen skulle det kunna resoneras kring om de åtgärder som handläggaren beslutar om i nästa steg i handläggningen skulle kunna ses som en form av tjänst eller förmån. Exempel på åtgärder är t.ex. anstånd att betala skatt eller ansökan om konkurs. Detta är dock inte tjänster eller förmåner på det sättet att det finns ett berättigande till att erhålla dessa (jämför skäl 58). I sammanhanget bör framhållas att riskvärderingen inte är en ensam faktor som avgör handläggarens val av åtgärder. Alla borgenärsåtgärder måste vägas mot olika syften, såsom att motverka snedvridning och konkurrens. AI-systemets direkta påverkan på val av åtgärd kan därför ifrågasättas. AI-systemet bidrar till att åtgärder vidtas i ett tidigare skede än annars, men vilken åtgärd som sätts in avgörs av handläggaren utifrån ett flertal ytterligare faktorer.

Tilltänkt system är inte en tjänst eller förmån som en fysisk person själv kan nyttja eller ansöka om. Det bör visserligen inte vara ett krav på att den enskilde ansöker för att det ska bli fråga om en tjänst enligt punkt 5 a. Det bör dock ändå vara en skillnad mellan en ansökan eller nyttjande av tjänst som den enskilde initierar och en myndighetsinitierad åtgärd.

Det framstår som tveksamt att tilltänkt system kan bedömas utgöra en tjänst eller förmån som är nödvändiga för att människor ska kunna delta i samhället eller förbättra sin levnadsstandard. Det framstår också som tveksamt att det är en tjänst som en fysisk person skulle vara kunna vara ”berättigad” till. Systemet tillhandahåller inte en samhällstjänst i den bemärkelsen.

Arbetsgruppens bedömning är att punkt 5 a inte är avsedd att träffa tilltänkt system.

Punkt b – utvärdera kreditvärdighet eller fastställa kreditbetyg

Enligt skäl 58 bör AI-system som används för att utvärdera fysiska personers kreditbetyg eller kreditvärdighet klassificeras som AI-system med hög risk, eftersom de avgör de berörda personernas tillgång till ekonomiska resurser eller väsentliga tjänster som bostad, el och telekommunikationstjänster. AI-system som används för dessa ändamål kan medföra diskriminering av personer eller grupper och kan reproducera sådana historiska diskrimineringsmönster som det som baseras på rasmässigt eller etniskt ursprung, kön, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning, eller skapa nya former av diskriminerande effekter.

En frågeställning är vad som avses med att utvärdera kreditvärdighet och om tilltänkt AI-system kan anses utföra detta.

Inledningsvis kan konstateras att syftet med systemet är att göra en ekonomisk analys av personer som bedriver näringsverksamhet. Syftet är inte att göra en kreditvärdering av enskilda personer.

Det är i tilltänkt system inte är fråga om en kreditprövning i betydelsen att ge någon kreditgivning. Banker gör kreditvärderingar för att t.ex. bevilja lån. Skatteverket är inte någon kreditgivare. Här kan i sammanhanget noteras att i förarbeten till skattebetalningslagen (1997:483) samt skatteförfarandelagen 2011:1244¹⁵ anges att Skatteverket inte är någon kreditinstans, anstånd med att betala skatt är inte att likställa med ett lån från ett kreditinstitut. Skatteverket har i uppdrag att utföra borgenärsverksamhet, inte kreditgivning. Det är således inte fråga om en utvärdering som leder till en kreditgivning.

Ordet kreditvärdighet beskrivs i vardaglig betydelse som ett mått på förmåga att betala sina skulder eller förmåga att återbetala lån eller krediter.¹⁶ Systemet ger ett mått på betalningsförmåga. Det kan utifrån ordets betydelse argumenteras att systemet gör en utvärdering av kreditvärdighet.

Som framhållits i ovanstående är det möjligt att komma fram till att punkt b inte är tillämplig för offentliga aktörer och därmed faller punkten för tilltänkt system redan på

¹⁵ I prop. 1996/97: 100 s. 422. bl.a. anges att syftet med betalningsanstånd är att ge "skäligt rådrum" med betalningen och att anstånd inte får leda till kreditförluster för det allmänna. Liknande anges i prop. 2010/11: 165 s. 1041. Jämför även uttalanden vid första lagen om tillfälliga skatteinstånd som infördes i samband med finanskrisen i slutet på 00-talet. Där uttalas att de tillfälliga anstånden inte är tänkta att ersätta den kreditgivning som görs på marknaden. Staten ska inte konkurrera med den ordinarie kreditmarknaden med lägre ränta, se bl.a. prop. 2009/10:91 s 7 ff. och Riksrevisionens granskning av tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt Skr. 2024/25:184 s 21 och 69.

¹⁶ <https://sv.wikipedia.org/wiki/Kredit%C3%A4rdighet>

den grunden. Arbetsgruppen har dock valt att även resonera kring förutsättningarna om punkten trots allt skulle bedömas vara tillämplig för offentliga aktörer.

Likt vad som framhållits för punkt a i ovanstående måste punkt b läsas utifrån rubriken, dvs. ska vara fråga om utvärdering av kreditvärdighet kopplat till tillgång och åtnjutande av väsentliga tjänster och förmåner.

Vanligtvis görs en kreditvärdering med ett syfte, t.ex. att någon vill köpa en bil eller tv. Däremot görs inte någon kreditupplysning för att man ska betala skatt eftersom den skyldigheten alltid föreligger.

Syftet med AI-systemet är inte att erbjuda en tjänst eller att ge en förmån. Systemet är begränsat till att bedöma betalningsförmåga, det handlar inte om att pröva eventuella anstånd, detta görs i ett senare steg i processen. Handläggare beslutar om åtgärder såsom anstånd enligt vanliga rutiner. Resultatet från systemet påverkar inte om en enskild får en förmån eller inte.

Ett resonemang skulle kunna vara att kreditvärdering som avses i punkt b syftar till sådan kreditvärdering som görs i avsikt att få en förmån (något man vill ha) medan riskvärderingen av betalningsförmåga syftar till att ge stöd till Skatteverkets handläggning och inte är till för individen primärt. Värdningen har olika syften, där bara det förstnämnda är kopplat till att personen önskar en förmån. Systemet erbjuder inte någon tjänst och beviljar inte någon förmån, utan det föreligger en potentiell skuld som ska betalas hursom, åtgärderna är till för att säkerställa indrivning på bästa sätt. Det är därmed tveksamt om det är fråga om en sådan samhällstjänst eller förmån som en enskild kan vara berättigad till.

Utifrån ovan angivna är det tveksamt att tilltänkt AI-system utför sådan kreditvärdering som är kopplad till tillgång till eller åtnjutande av tjänster som är nödvändiga för att människor fullt ut ska kunna delta i samhället eller förbättra sin levnadsstandard.

En ytterligare förutsättning är att i skäl 58 anges att denna förordning inte bör hämma utvecklingen och användningen av innovativa metoder inom offentlig förvaltning, som kan gagnas av en bredare användning av säkra AI-system som uppfyller kraven, förutsatt att dessa system inte medför hög risk för juridiska och fysiska personer. Det finns här anledning att resonera kring vad risken för de fysiska personerna i detta fall skulle vara. Snarare är det fråga om en riskvärdering som kan leda till åtgärder som är till positiv gagn både för det offentliga och den enskilde (även om den enskilde kanske i stunden inte tycker så när åtgärden sätts in), genom att skapa förutsättningar att vidta rätt åtgärder i ett tidigare skede i handläggningen.

Sammanfattningsvis finner arbetsgruppen att bedömning av betalningsförmåga innebär någon form av utvärdering. Angående begreppet fysiska personer, se resonemang i ovanstående samt i avsnitt 3.4.2.1 om förbjudna system. Det kan inte uteslutas att punkten även avser enskilda näringsidkare. Det kan dock ifrågasättas om punkt b är tillämplig för offentliga aktörer. Därtill anser arbetsgruppen att, även om punkten skulle bedömas vara tillämplig för offentliga aktörer, att den utvärderingen som sker inte kan anses vara en sådan kreditvärdering som är kopplad till tillgång till eller åtnjutande av tjänster som är nödvändiga för att människor fullt ut ska kunna delta i samhället eller förbättra sin levnadsstandard.

Arbetsgruppen gör bedömningen att punkt 5 b sannolikt inte är tillämplig för aktuellt system.

Rättskipning och demokratiska processer

Arbetsgruppen har också analyserat punkt 8 i bilaga III om rättskipning och demokratiska processer och då särskilt punkten a. I rapporten för iteration två finns ytterligare bedömningar kring punkt 8.

8a) AI-system som är avsedda att användas av en rättslig myndighet eller på dess vägnar för att hjälpa en rättslig myndighet att undersöka och tolka fakta och lagstiftning och att tillämpa lagen på konkreta fakta, eller som är avsedda att användas på ett likande sätt i alternativa tvistlösningar.

I tidigare iterationer (2 och 3) har resonerats kring att punkten verkar tar sikte på rättskipande verksamhet, såsom dömande verksamhet i domstol, vilket också stöds av en jämförelse mellan olika språkversioner samt rättspraxis från EU-domstolen. Stöd för sådan tolkning bör också kunna hämtas ur skäl 61. Därtill gäller i aktuellt fall att AI-systemet avser att värdera risken för betalningsförmåga, det är därmed inte fråga om att tolka fakta för att tillämpa lagen på konkreta fakta. Arbetsgruppen finner att punkt 8 a inte är tillämplig vad gäller tilltänkt system.

Arbetsgruppen har även övervägt övriga punkter om högrisksystem i bilaga III, men inte funnit att de punkterna är tillämpliga i det aktuella fallet.

Arbetsgruppens bedömning är att tilltänkt system sannolikt inte utgör ett högrisksystem enligt bilaga III.

3.4.2.3 Undantag högrisksystem

För det fall kommande riktlinjer om högrisk skulle komma att leda till en annan slutsats kring om systemet omfattas av högriskbestämmelserna har arbetsgruppen valt att också resonera kring undantagsbestämmelserna i artikel 6.3 som anger när ett AI-system, trots

att det omfattas av bilaga III, inte ska betraktas som ett högrisksystem. Det gäller om systemet inte utgör en betydande risk för skada på fysiska personers hälsa, säkerhet eller grundläggande rättigheter, inbegripet att det inte väsentligt påverkar resultatet av beslutsfattandet. Detta är tillämpligt om något av villkoren som anges i artikelns punkter a-d (se nedan) är uppfyllt.

Arbetsgruppen konstaterar att artikeln innehåller alternativa rekvisit, vilket innebär att det räcker att en av punkterna är uppfyllt för att det inte ska vara fråga om ett högrisksystem. AI-system som avses i bilaga III ska dock alltid anses utgöra högrisksystem om AI-systemet utför profilering av fysiska personer.

a) AI-systemet är avsett att utföra en snäv processuell uppgift

I skäl 53 exemplifieras denna punkt såsom ett AI-system som omvandlar ostrukturerade data till strukturerade data, ett AI-system som klassificerar inkommande handlingar i kategorier eller ett AI-system som används för att upptäcka dubletter bland ett stort antal applikationer. Tilltänkt system kommer att göra riskvärderingar, vilket utifrån exemplen i skäl 53 inte torde utgöra uppgifter som hänför sig till en snäv processuell uppgift. Bedömningen är därmed att punkten inte är tillämplig.

b) AI-systemet är avsett att förbättra resultatet av tidigare slutförd mänsklig verksamhet

I skäl 53 talas om att förbättra resultatet av tidigare slutförd mänsklig verksamhet och att systemet endast tillhandahåller ett extra skikt till mänsklig verksamhet. Som exempel ges AI-system som är avsedda att förbättra det språk som används i tidigare utarbetade dokument, till exempel när det gäller yrkesmässig ton eller akademisk språkstil eller genom att anpassa texten till ett visst varumärkesbudskap. Arbetsgruppen bedömer att skälet tyder på en begränsad omfattning, det motsatta skulle kunna få effekt att undantaget annars alltid är tillämpligt.

Uttrycket ”tidigare utförd verksamhet” torde syfta på att förfinas en uppgift som en människa redan gjort. I kommentaren till AI-förordningen talas om ”task already completed by humans”. I detta fall är det dock inte människa som gjort riskvärderingen tidigare och som systemet endast förfinar, utan det är systemet som gör själva riskbedömningen. Arbetsgruppen bedömer att punkten inte är tillämplig.

c) AI-systemet är avsett att upptäcka beslutsmonster eller avvikelser från tidigare beslutsmonster och är inte avsett att ersätta eller påverka tidigare slutförd mänsklig bedömning, utan ordentlig mänsklig granskning

Av artikeln framgår att systemet inte ska påverka ursprunglig bedömning. Det verkar alltså snarare vara fråga om eftervärdering av redan gjorda bedömningar som åsyftas i bestämmelsen. Skäl 53 ger ett specifikt exempel på AI-system som, med tanke på en viss lärares betygsättningsmönster, kan användas för att i efterhand kontrollera om läraren har avvikit från betygsättningsmönstret för att på så sätt uppmärksamma potentiella inkonsekvenser eller avvikelser. I tilltänkt system är avsikten att få fram underlag som stöd för bedömning, snarare än kontroll i efterhand. Arbetsgruppen bedömer att punkten inte är tillämplig.

d) AI-systemet är avsett att utföra en förberedande uppgift för en bedömning som är relevant för de användningsfall som förtecknas i bilaga III

I skäl 53 talas om att AI-systemet är avsett att utföra en uppgift som endast är förberedande för en bedömning. Som exempel ges bl.a. smarta lösningar för ärendehandläggning som omfattar olika funktioner såsom indexering, sökning, text- och talbehandling eller länkning av data till andra datakällor, eller AI-system som används för översättning av ursprungliga dokument. Det skulle kunna argumenteras för att tilltänkt system lämnar förslag. Arbetsgruppen finner dock att syftet med undantagsregleringen bör vara en begränsad tillämpning. Det bör gå att ta fasta på att skäl 53 uttrycker ”endast” (eng. only) och exemplifierar med enkla uppgifter. Arbetsgruppen konstaterar att tilltänkt system har till syfte att utföra mer komplexa uppgifter än så. Arbetsgruppen bedömer att punkten inte är tillämplig.

Sista stycket i artikel 6.3 lyder: ”Utan hinder av första stycket ska ett AI-system som avses i bilaga III alltid anses vara ett AI-system med hög risk om det utför profilering av fysiska personer.” I kommentaren till AI-förordningen framhålls, med hänvisning till skäl 53, att avsikten inte är att alla system som anses utföra profilering ska anses vara högrisksystem, utan att det är bara de system som initialt bedömts falla inom bestämmelserna om högrisk som träffas av denna bestämmelse.¹⁷ Det handlar alltså om ett undantag till undantagen i artikel 6.3.

I aktuellt system är inte avsikten att göra ett urval utan att riskvärdera ett redan identifierat företag.

Profilering kan vara att göra en jämförelse mellan en individ och hur en grupp likartade personer agerat, för att göra förutsägelser om individens beteende. Profilering kan också vara att förutsäga en individs beteende utifrån dennes historik (hur individen tidigare agerat) för att därefter placera in individen i en viss kategori eller grupp. Enligt artikel

¹⁷ The EU Artificial Intelligence (AI) Act, A commentary, Edited by Ceyhun Necati Pehlivan m.fl. s 215. ”Recitals helpfully clarify that this statement applies only to AI-systems referred to in Annex III, meaning that not all AI systems engaging in the profiling of natural persons will be considered as high-risk, but only those initially falling within one of the high-risk categories.”

3.52 i AI-förordningen har profilering samma innebörd som profilering enligt dataskyddsförordningens artikel 4.4. I dataskyddsförordningen definieras profilering som: varje form av automatisk behandling av personuppgifter som består i att dessa personuppgifter används för att bedöma vissa personliga egenskaper hos en fysisk person, i synnerhet för att analysera eller förutsäga denna fysiska persons arbetsprestationer, ekonomiska situation, hälsa, personliga preferenser, intressen, pålitlighet, beteende, vistelseort eller förflyttningar.¹⁸ Artikel 29-gruppen har angett att profilering innebär att man använder information om en person (eller grupp personer) och bedömer deras personliga egenskaper eller beteendemönster för att placera in dem i en viss kategori eller grupp, särskilt för att analysera och/eller göra förutsägelser om t.ex. deras förmåga att utföra en uppgift, deras intressen eller sannolika beteende.¹⁹

I domen i målet SCHUFA Holding (Scoring) undersökte EU-domstolen ett poängsättningssystem för kreditvärdighet som användes i Tyskland. I det fallet var ”poängen” som genererades av datorprogrammet ett ”sannolikhetsvärde” rörande en persons förmåga att fullgöra sina betalningsåtaganden. Detta betecknades av EU-domstolen som profilering.²⁰

Arbetsgruppen finner att det inte är orimligt att komma fram till att tilltänkt system skulle kunna utföra profilering, i det fall systemet bedömer en persons betalningsförmåga utifrån personens tidigare agerande i något avseende, såsom betalningshistorik eller skuldhistorik, i syfte att kategorisera denna i någon sorts risknivå (hög/medel/låg risk inte kunna betala tillbaka skulderna). En tillämpning av sista stycket i artikel 6.3 förutsätter emellertid att systemet från början definierats som hög risk enligt bestämmelserna i bilaga III, vilket inte bedömts vara fallet med aktuellt system.

Arbetsgruppens bedömning är att undantagsbestämmelserna i artikel 6.3 inte är tillämpliga.

3.4.2.4 Transparenskrav

Arbetsgruppen har vidare tittat på om det föreligger några transparenskrav enligt artikel 50. Transparenskraven enligt artikel 50 kan gälla oaktat om systemet betraktas som ett högrisksystem eller inte.

I skäl 132 anges att vissa AI-system som är avsedda att interagera med fysiska personer eller generera innehåll, kan utgöra särskilda risker för identitetsmissbruk eller vilseledning oavsett om de kategoriseras som AI-system med hög risk eller inte. Under vissa

¹⁸ Artikel 4.4 dataskyddsförordningen.

¹⁹ Artikel 29-gruppens riktlinjer om automatiserat individuellt beslutsfattande och profilering enligt förordning (EU) 2016/679, WP251, rev.01, 6.2.2018, s. 7 (ratificerad av Europeiska Dataskyddsbyrån).

²⁰ EU-domstolens dom av den 7 december 2023, SCHUFA Holding (Scoring), C-634/21, ECLI:EU:C:2023:957, t.ex. punkt 47.

omständigheter bör därför användningen av sådana system omfattas av särskilda transparenskyldigheter. Det som kännetecknar fysiska personer som tillhör sårbara grupper på grund av ålder eller funktionsnedsättning bör beaktas i den mån AI-systemet även är avsett att interagera med dessa grupper.

Enligt artikel 50.1 ska leverantörer ”säkerställa att AI-system som är avsedda att interagera direkt med fysiska personer utformas och utvecklas på ett sådant sätt att de berörda fysiska personerna informeras om att de interagerar med ett AI-system, såvida detta inte är uppenbart för en fysisk person som är normalt informerad och skäligen uppmärksam och medveten, med beaktande av användningens omständigheter och sammanhang. Denna skyldighet är inte tillämplig på AI-system som enligt lag får upptäcka, förebygga, förhindra, utreda eller lagföra brott, med förbehåll för lämpliga garantier för tredje parters rättigheter och friheter, såvida inte dessa system är tillgängliga för allmänheten för att anmäla ett brott.”

Arbetsgruppen konstaterar inledningsvis att sista meningen inte är relevant för tilltänkt system.

Arbetsgruppen har i tidigare iterationer sett att begreppet ”interagera” i första hand verkar ta sikte på något mer än att bara använda ett AI-system. I kommentaren till AI-förordningen anges att begreppet kan omfatta bl.a. chattbottar, röstassistenter och andra artificiella samtalsagenter. Även expertgruppen på hög nivå för AI-frågor verkar i sin guide Etiska riktlinjer för tillförlitlig AI ta sikte på dialogformen.²¹ I kommentaren till AI-förordningen anges att informationsplikten avser alla fysiska personer som interagerar med AI-system ”including deployers”.²² Detta ger stöd för en tolkning att informationsplikten gäller även interna användare såsom anställda. En sådan tolkning kan i vart fall inte uteslutas.

En frågeställning är vidare om det kan anses uppenbart för de anställda att de interagerar med ett AI-system. Det är inte tänkt att finnas någon särskilt märkning, men det framgår av dokumentation av systemet att det är ett AI-system. Skatteverket kommer tillhandahålla systemet med en instruktion.

Arbetsgruppen har fört ett resonemang kring kravet på AI-kunnighet enligt artikel 4. I denna artikel anges att: Leverantörer och tillhandahållare av AI-system ska vidta åtgärder för att i största möjliga mån säkerställa att deras personal och andra personer som för deras räkning arbetar med drift och användning av AI-system har tillräcklig AI-kunnighet, med beaktande av deras tekniska kunskaper, erfarenhet och utbildning samt

²¹ Se t.ex. sid 29 Bedömningslista för tillförlitlig AI, 36 Sociala konsekvenser och 40 Dolda AI-system i [Ethics guidelines for trustworthy AI | Shaping Europe's digital future](#).

²² The EU Artificial Intelligence (AI) Act, A Commentary, s 789.

det sammanhang i vilket AI-systemen ska användas, och med hänsyn till de personer eller grupper av personer på vilka AI-systemen ska användas.

Utifrån kravet på AI-kunnighet bör Skatteverket behöva säkerställa att de anställda kan använda systemet. Detta bör då i sig innebära att det också kan anses uppenbart att de anställda förstår att de interagerar med ett AI-system och att skyldigheterna i artikel 50.1 av denna anledning inte skulle gälla. Å andra sidan bör kravet på AI-kunnighet innebära att sådan information som krävs enligt 50.1 ges till användaren så Skatteverket därigenom också uppfyller transparenskravet.

Enligt artikel 50.2 ska leverantörer av AI-system som genererar syntetiskt ljud-, bild-, video- eller textinnehåll säkerställa att AI-systemets utdata är märkta i ett maskinläsbart format och kan upptäckas som artificiellt genererade eller manipulerade. I andra punkten anges vidare att skyldigheten inte är tillämplig i den mån AI-systemen utför en hjälpfunktion för vanlig redigering eller inte väsentligt ändrar de indata som tillhandahålls av tillhandahållaren eller deras semantik, eller om systemen enligt lag får upptäcka, förebygga, förhindra, utreda eller lagföra brott. Arbetsgruppen finner att det inte är fråga om att i aktuellt system skapa syntetiska data på det sätt som avses i 50.2 och bedömer därför att denna bestämmelse inte är tillämplig.

Artikel 50.3 avser system för känsligenkänning eller system för biometrisk kategorisering, vilket det inte är fråga om för tilltänkt system. Punkten är inte tillämplig.

Artikel 50.4 första stycket avser AI-system som genererar eller manipulerar bild-, ljud- eller videoinnehåll som utgör en deepfake. Arbetsgruppen konstaterar att det inte är tänkt att systemet ska ta fram sådana bilder och inte heller på annat sätt generera deep fakes. Första stycket bedöms inte vara tillämpligt. Andra stycket gäller för tillhandahållare av ett AI-system som genererar eller manipulerar text som offentliggörs i syfte att informera allmänheten om frågor av allmänt intresse, då ska tillhandahållaren upplysa om att texten har genererats artificiellt eller manipulerats. Arbetsgruppen finner att tilltänkt system inte kommer att offentliggöra information i syfte att informera allmänheten. Andra stycket bedöms inte heller att vara tillämpligt.

Arbetsgruppen gör sammanfattningsvis bedömningen att det inte kan uteslutas att artikel 50.1 omfattar även anställda, men att det i sådana fall bör vara uppenbart för den anställde att denne interagerar med ett AI-system, och att punkten därmed inte blir tillämplig. Samtidigt kan konstateras att Skatteverket uppfyller de krav som ställs i punkten. Övriga bestämmelser i artikel 50 bedöms inte vara tillämpliga.

3.4.3 Roller

Kraven för tilltänkt system utgår från aktörens roll enligt AI-förordningen.

Arbetsgruppen har bedömt att de roller som är aktuella att analysera i detta sammanhang är rollerna ”leverantör” och ”tillhandahållare”.

Rollen *leverantör* definieras i artikel 3.3 som ” en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, en byrå eller ett annat organ som utvecklar ett AI-system eller en AI-modell för allmänna ändamål eller som har ett AI-system eller en AI-modell för allmänna ändamål och släpper ut det eller den på marknaden eller tar AI-systemet i bruk i eget namn eller under eget varumärke, antingen mot betalning eller kostnadsfritt”.

En *tillhandahållare* är enligt artikel 3.4 ”en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, en byrå eller annat organ som under eget överinseende använder ett AI-system, utom när AI-systemet används inom ramen för en personlig icke-yrkesmässig verksamhet”.

För en mer detaljerad rekvisitgenomgång av dessa roller hänvisas till rapporten för pilotens andra iteration.

Arbetsgruppen finner att Skatteverket är en offentlig myndighet som utvecklar ett AI-system och som kommer ta AI-systemet i bruk i eget namn. Ibruktage definieras i artikel 3.11 som leverans av ett AI-system för första användning direkt till tillhandahållaren eller för eget bruk i unionen för dess avsedda ändamål. Det finns inga planer idag på att tillhandahålla systemet till andra. Skatteverket uppfyller rekvisiten för att vara leverantör.

Arbetsgruppen finner att Skatteverket även uppfyller rekvisiteten i bestämmelsen om tillhandahållare, då Skatteverket är en offentlig myndighet som under eget överinseende använder ett AI-system (när tilltänkt system är i drift). Arbetsgruppen har i tidigare iteration 3 kommit fram till att en aktör kan ha flera roller, jämför skäl 83. Detta framgår också av Kommissionens riktlinjer om förbjudna användningsområden, punkt 19.

Arbetsgruppen bedömer att Skatteverket utgör både leverantör och tillhandahållare för tilltänkt system.

3.4.4 Är det en AI-modell för allmänna ändamål?

AI-förordningen innehåller särskilda regler för AI-modeller för allmänna ändamål. Syftet med att definiera sådana AI-modeller och särskilja dem från begreppet AI-system är att skapa rättssäkerhet.²³

Enligt artikel 3.63 definieras en AI-modell för allmänna ändamål som: en AI-modell, även när en sådan AI-modell tränas med en stor mängd data med hjälp av självövervakning i stor skala, som uppvisar betydande generalitet och på ett kompetent sätt kan utföra ett brett spektrum av distinkta uppgifter oavsett hur modellen släpps ut på marknaden och som kan integreras i en rad system eller tillämpningar i efterföljande led, utom AI-modeller som används för forsknings-, utvecklings- eller prototypverksamhet innan de släpps ut på marknaden.

Stöd för tolkningen av artikeln finns i skäl 98 och skäl 99. I skäl 98 anges: En modells generalitet kan, bland annat, också bestämmas av ett antal parametrar, men modeller med minst en miljard parametrar som tränats med en stor mängd data med hjälp av självövervakning i stor skala bör anses uppvisa betydande generalitet och på ett kompetent sätt utföra ett brett spektrum av olika uppgifter. Skäl 99 anger: Stora generativa AI-modeller är ett typiskt exempel på en AI-modell för allmänna ändamål, eftersom de möjliggör flexibel generering av innehåll, exempelvis i form av text, ljud, bilder eller video, som lätt kan rymma ett brett spektrum av olika uppgifter.

Den algoritm som används är XGBoost som är en slags trädbaserad klassificeringsalgoritm. Modellen bygger en prediktion utifrån tidigare data och mönster och försöker hitta ett beslutsträd med samband, dvs. den röstar på det bästa av ett antal träd. Åtta parametrar används i modellen. Arbetsgruppen finner att modellen bör vara en s.k. smal modell, dvs. den är bra på att göra en sak.

Gruppen finner att det inte handlar om självövervakning i stor skala och att AI-modellen inte uppvisar en betydande generalitet och på ett kompetent sätt kan utföra ett brett spektrum av distinkta uppgifter. Gruppen gör bedömningen att det inte är fråga om en AI-modell för allmänna ändamål.

3.4.5 Dokumentationskrav

I den tredje iterationen gjorde arbetsgruppen en genomgång av krav på AI-system med hög risk samt beskrev vilka krav som tillkommer leverantör respektive tillhandahållare (bilaga för artikel 13 har uppdaterats och finns även som bilaga till denna rapport *Artikel 13 Användarinstruktioner för högrisk-AI*). Arbetsgruppen har valt att ytterligare utforska

²³ Skäl 97.

betydelsen av dokumentationskraven i artikel 11. Detta har alltså gjorts trots bedömningen att det sannolikt inte är fråga om ett AI-system med hög risk och artikel 11 därmed inte är tillämplig för systemet.

I artikel 11 regleras att teknisk dokumentation för AI-systemet ska upprättas innan systemet släpps ut på marknaden eller tas i bruk och att den ska hållas uppdaterad. Den tekniska dokumentationen ska visa att AI-systemet är förenligt med kraven i avsnitt 2 (artiklarna 8–15) och tillse att nationella behöriga myndigheter och anmälda organ får den information som krävs i klar och begriplig form för att bedöma om AI-systemet uppfyller dessa krav. För små och medelstora företag anges att förenklade sätt får tillämpas. För AI-system kopplat till produkt som avses i avsnitt A bilaga I regleras att teknisk dokumentation ska upprättas i en enda uppsättning.

Den tekniska dokumentationen ska minst innehålla de delar som anges i bilaga IV. I denna ställs bl.a. krav på en allmän beskrivning av AI-systemet såsom syfte, interaktion, versioner av programvara, beskrivningar av maskinvara och användargränssnitt samt bruksanvisningar. Vidare ställs krav på en utförlig beskrivning av komponenterna i AI-systemet och av processen för utveckling av detta, såsom metoder för utveckling, designspecifikationer, systemarkitekturen, beskrivning av träningsmetod och dataset, åtgärder för mänsklig kontroll, beskrivning av validerings- och testningsförfaranden samt vilka cybersäkerhetsåtgärder som vidtagits. Det ställs också krav på detaljerade uppgifter om övervakning, drift och kontroll av AI-systemet, beskrivning av lämpligheten hos resultatmått för det specifika AI-systemet, en utförlig beskrivning av riskhanterings-systemet (art. 9) samt en beskrivning av relevanta ändringar av systemet som görs av leverantören under dess livscykel. Därtill ska den tekniska dokumentationen innehålla en förteckning över de harmoniserade standarder som tillämpas eller om sådana inte tillämpas en utförlig beskrivning av de lösningar som har valts inklusive en förteckning över andra relevanta standarder och tekniska specifikationer som har tillämpats. Det ska också finnas en kopia av EU-försäkran om överensstämmelse (art. 47) samt en utförlig beskrivning av det system som har inrättats för att utvärdera AI-systemets prestanda efter det att systemet har släppts ut på marknaden (art. 72).

Inledningsvis har arbetsgruppen kunnat konstatera att det är många krav och som kan upplevas vara överlappande och det görs hänvisningar mellan de olika bestämmelserna.

Arbetsgruppen har utifrån tidigare framtagen mall för artikel 11 (se bilaga *Artikel 11 Teknisk dokumentation*) gått igenom kraven med syftet att se hur mycket som redan finns dokumenterat av Skatteverket och vad som saknas, dvs. på så sätt identifiera om det finns något gap mellan befintlig dokumentation och AI-förordningens krav på teknisk dokumentation. Detta eftersom det redan finns en rad dokumentationskrav som

myndigheter besvarar vid systemutveckling. Syftet har vidare varit att värdera om några punkter känns mer utmanande att svara på än andra.

Arbetsgruppen har valt att ta fram en ytterligare mall i Excel med kolumner för att kunna visa på spårbarhet för dokumentationen, se bifogad i bilaga *Excelmall för spårbarhet artikel 11*. Kolumn A anger kravområde utifrån beskrivningen som anges i eSams mall för artikel 11 samt hänvisning till aktuell punkt i bilaga IV i AI-förordningen. Kolumn B ger en kort beskrivning av kravområdet. Kolumn C är en bedömningskolumn med symbol och färgmarkering, där grönt innebär att det bedöms att det finns dokumentation för kravet, gult att viss dokumentation finns men behöver kompletteras, rött att dokumentation saknas. I kolumn D anges hänvisningar med länkar till var underliggande dokumentation finns och i kolumn E anges korta citat från underliggande dokumentation. I kolumn F anges ett resonemang till vilken täckning som finns i dokumenten och som ger grund till bedömningen. I kolumn G anges rekommenderade åtgärder som behöver vidtas för att uppfylla kraven.

Arbetsgruppen har därefter gjort en bedömning av när det kan anses finnas täckning för kraven i befintlig dokumentation, när det finns viss dokumentation men som behöver kompletteras och när det helt saknas täckning i dokumentationen. Denna genomgång redovisas inte i denna rapport, nedan återges endast utdrag av bedömningarna där diskussion kring betydelse av kraven uppstått.

En frågeställning är på vilken nivå beskrivningen ska vara och vad som utgör en tillräcklig dokumentation utifrån kraven. Arbetsgruppen finner att det i bilaga IV finns en nyans mellan punkt 1 och 2 där punkt 1 talar om en allmän beskrivning av AI-systemet medan punkt 2 anger en utförlig beskrivning om AI-systemet och processen för utveckling av detta. Detta kan tolkas som att punkt 1 mer utgör frågor för att få en överblick, medan punkt två kräver en mer detaljerad nivå. Noteras kan att bilaga IV inledningsvis anger att den tekniska dokumentation som avses i artikel 11.1 ska minst innehålla informationen som anges i bilagan, beroende på vad som är tillämpligt för det relevanta AI-systemet.

En annan frågeställning är för vem dokumentationen tas fram. Av artikel 11 framgår att avsikten är att: ”Den tekniska dokumentationen ska upprättas på ett sådant sätt att det visas att AI-systemet med hög risk är förenligt med kraven i detta avsnitt, och så att nationella behöriga myndigheter och anmälda organ får den information som krävs i klar och begriplig form för att bedöma om AI-systemet uppfyller dessa krav.” Det vill säga den tekniska dokumentationen ska visa att systemet uppfyller kraven och att är till för behöriga myndigheter och anmälda organ så att de kan bedöma att AI-systemet uppfyller kraven.

Ytterligare en fråga är om dokumentationen måste vara samlad i ett dokument. Å ena sidan kan risken vara att om man försöker möta flera krav i samma dokumentation, kan det bli svårt att matcha vilket krav som är tänkt att uppfyllas. Å andra sidan finns fördelar med sammanhållen dokumentation, då risk för olikheter ökar om informationen anges på flera olika ställen. Ett alternativ är att vid en samlad dokumentation ”tagga” vad den svarar emot. Ett annat alternativ är att upprätta en mall utifrån respektive lagkrav, men där svaren länkas in till den sammanhållna dokumentationen.

Arbetsgruppen har utgått från en metod att i framtiden excelfil identifiera vilken dokumentation som ger svaret på var kraven finns och länka till detta i filen. Det vill säga informationen framgår endast mycket kortfattat i filen, medan underliggande dokumentation har det mer detaljerade innehållet.

En frågeställning är hur sådan dokumentation ska kunna visas upp för t.ex. behörig myndighet. Arbetsgruppen konstaterar att systemdokumentation generellt inte endast består av ett dokument utan finns ofta lagrad på flera olika platser. Det vill säga en teknisk dokumentation består sällan av ett dokument, utan en mängd som totalt sett utgör den tekniska dokumentationen. I AI-förordningen finns också kraven på dokumentation direkt uttryckta i ”krav”-artiklarna, t.ex. anges i artikel 9 att ett riskhanteringssystem ska dokumenteras och i artikel 17 anges att ett kvalitetsstyrningssystem ska dokumenteras på ett systematiskt och ordnat sätt i form av skriftliga riktlinjer, förfaranden och instruktioner. Arbetsgruppen finner därmed att det förefaller mer rimligt att sådan dokumentation då finns i anslutning till de respektive systemen snarare än att det ligger i ett separat dokument med teknisk dokumentation.

Arbetsgruppen konstaterar att marknadskontrollmyndigheterna bör ha en frihet i att begära den dokumentation som är av intresse för den myndigheten, vilket sannolikt inte är all dokumentation hänförligt till systemet. Det bör tala för att dokumentationen inte behöver finnas samlad i ett enda dokument från början. Dialog mellan granskande myndighet och aktör kan också genomföras på olika sätt. Vidare anges i AI-förordningen uttrycket ”tillgängliga” vilket får uppfattas ge ett större utrymme hur tillhandahållande ska ske, jämfört med om det istället funnits krav på att leverantörer alltid skulle skicka in informationen för att visa uppfyllelse av kraven.

Arbetsgruppen finner att det bör vara möjligt att föra dokumentation på olika ställen, men att det förutsätter en spårbarhet så att det är möjligt att ta fram relevant dokumentation när behörig myndighet eller organ så kräver.

Alternativet att dokumentation skulle vara samlad i ett dokument, skulle skapa till synes onödigt merarbete. Arbetsgruppen konstaterar att en stor myndighet med sin struktur

och organisation har en god förmåga att dokumentera, medan en liten eller medelstor aktör sannolikt inte kommer ha samma förmåga.

I artikel 11 finns reglerat att små och medelstora företag, inbegripet uppstarts företag, får tillhandahålla de delar av den tekniska dokumentation som anges i bilaga IV på ett förenklat sätt. För detta ändamål ska kommissionen upprätta ett förenklat formulär för teknisk dokumentation som är inriktat på små företags och mikroföretags behov. Om ett litet eller medelstort företag, inbegripet ett uppstarts företag, väljer att tillhandahålla den information som krävs enligt bilaga IV på ett förenklat sätt ska det använda det formulär som avses i denna punkt. I detta fall måste alltså dokumentation ske enligt ett särskilt formulär. Formen kommer således se annorlunda ut beroende på aktörens storlek.

Arbetsgruppen konstaterar att kravet är att dokumentation ska sparas i 10 år, vilket kommer innebära att en mycket stor mängd dokumentation som ska sparas, det kan vara en grund för att dokumentationskraven inte ska överimplementeras.

En frågeställning är när dokumentationen ska vara på plats. Arbetsgruppen finner att AI-förordningen har en tydlig skiljelinje mellan utveckling och när AI-systemet tas i produktion. Flera av dokumentationskraven bör dock förutsätta en fortsatt löpande dokumentation, t.ex. vad gäller riskhanteringssystem (punkt 5 i bilaga IV och som avser kraven i artikel 9). För små och medelstora företag kan det nog inte förväntas att allt finns på plats på en mycket detaljerad nivå utan det är något som kommer behöva kompletteras vart efter. Det kan vara svårt att ha en komplett dokumentation från start för livscykeln, utan denna behöver byggas på över tid.

Arbetsgruppen konstaterar att vid genomgången är det punkterna 1 a, e och f samt 2 a-c och f i bilaga IV som föranlett vissa diskussioner om vad som avses i punkterna. Nedan följer en redovisning av genomgången.

1. En allmän beskrivning av AI-systemet, inklusive

a) det avsedda syftet, namnet på leverantören och version av systemet, som återspeglar dess samband med tidigare versioner,

En frågeställning är om ”syfte” i denna punkt betyder något annat än ”avsett ändamål” som är utgångspunkten vid bedömning av ramen för systemet och för risknivåbedömningen. Avsett ändamål definieras i artikel 3.12 som: den användning för vilken ett AI-system är avsett av leverantören, inbegripet det specifika användningssammanhanget och de specifika användningsvillkoren, enligt specifikationerna i de uppgifter som tillhandahålls av leverantören i bruksanvisningen, reklam- eller försäljningsmaterial och uttalanden samt i den tekniska dokumentationen.

Begreppet ”avsedda ändamål” förekommer genomgående i AI-förordningen både i ”krav”-artiklarna, artiklarna om roller och i bilaga VIII och IX om registrering. Begreppet ”syfte” förekommer också i olika sammanhang, i bestämmelserna hänförliga till AI-systemets syfte är det ofta i uttryck av: ”i syfte att identifiera fysiska personer” och ”AI-system med hög risk som används av brottsbekämpande myndigheter i syfte att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra brott” och i samband med sanktionsavgifter ”berörda AI-systemets syfte” (artikel 99 punkt 7 a). Flera punkter i bilaga III uttrycker ”används” i ”syfte”. Det framstår inte som att det är tänkt att vara någon distinktion mellan de olika uttrycken utan avser just i vilket syfte systemet ska användas, vilket bör vara detsamma som avsett ändamål.

b) hur AI-systemet interagerar eller kan användas för att interagera med maskinvara eller programvara, inbegripet med andra AI-system som inte ingår i själva AI-systemet, i tillämpliga fall,

Kravet har inte föranlett någon särskild diskussion inom arbetsgruppen. Kravet bör kunna mötas med dokumentation om arkitekturen för systemet.

c) versioner av relevant programvara eller fast programvara och eventuella krav med koppling till uppdatering av versioner,

Kravet har inte föranlett någon särskild diskussion inom arbetsgruppen. Kravet bör kunna mötas med dokumentation om versionshantering.

d) en beskrivning av alla format i vilka AI-systemet släpps ut på marknaden eller tas i bruk, såsom programvarupaket inbäddat i maskinvara, nedladdningar eller API,

Kravet har inte föranlett någon särskild diskussion inom arbetsgruppen. Kravet bör kunna mötas med dokumentation om format.

e) en beskrivning av den maskinvara som AI-systemet är avsett att köras på,

Arbetsgruppen finner att det är något oklart på vilken nivå beskrivningen ska vara på. Utifrån att kraven finns under första punkten bör det vara tillräckligt med en övergripande beskrivning.

f) om AI-systemet är en produktkomponent, fotografier eller illustrationer där de yttre egenskaperna framgår, samt dessa produkters märkning och interna utformning,

Arbetsgruppen finner att punktens innebörd framstår som något oklar, den torde innebära att det som ska anges i beskrivningen är om det är fråga om en produktkomponent. I sådant fall ska det i dokumentationen finnas bl.a. foton eller illustrationer som visar systemets yttre egenskaper, interna utformning m.m. Det ska med andra ord bifogas bilder till dokumentationen.

g) en grundläggande beskrivning av det användargränssnitt som tillhandahålls tillhandahållaren,

Kravet bör kunna mötas med en skiss över systemet liknande den som redovisas i denna rapport.

b) bruksanvisningar för tillhandahållaren och, i tillämpliga fall, en grundläggande beskrivning av det användargränssnitt som tillhandahålls tillhandahållaren.

Skatteverket är både leverantör och tillhandahållare, så innebörden av detta krav blir när en myndighet innehar båda rollerna, att myndigheten tar fram bruksanvisningar för sina medarbetare.

2. En utförlig beskrivning av komponenterna i AI-systemet och av processen för utveckling av detta, inklusive

a) de metoder och åtgärder som vidtas för att utveckla AI-systemet, inbegripet, i relevanta fall, användningen av förtränade system eller verktyg som tillhandahålls av tredje parter och hur dessa har använts, integrerats eller ändrats av leverantören,

Arbetsgruppen konstaterar att punkt a verkar snarare ta sikte på systemnivå än modellnivå. Kravet skulle kunna tolkas som att utvecklingsprocessen som används vid framtagande av systemet ska beskrivas.

b) systemets designspecifikationer, dvs. AI-systemets och algoritmernas allmänna logik, de viktigaste valen vid utformningen, bl.a. motiveringen och de antaganden som gjorts, inbegripet med avseende på de personer eller grupper av personer som systemet är avsett att användas för, de viktigaste klassificeringsvalen, vad systemet har utformats för att optimera och de olika parametrarnas relevans, beskrivningen av systemets förväntade utdata och utdatakvalitet, de beslut om eventuella avvägningar mellan de tekniska lösningarna som valts för att uppfylla kraven i kapitel III avsnitt 2,

Arbetsgruppen finner att även denna punkt verkar avse systemet. Punkten skulle eventuellt kunna handla om att kunna visa grafer för optimering, men arbetsgruppen är då fundersam till om det är någon faktiskt skillnad mellan optimering av modellen och av systemet. Arbetsgruppen har resonerat kring att punkten eventuellt skulle kunna handla om att en signal går från systemet om det är fel modeller som ingår i systemet. Det skulle eventuellt också kunna avse specifikationer för logiken. I lydelsen talas om AI-systemets och algoritmernas allmänna logik, eventuellt kan det vara så att kravet avseende vägval ändå är kopplat till modellen. Arbetsgruppen finner att det är enklare att beskriva modellnära faktorer och att det är svårare att tolka vad som ska beskrivas för systemet. Arbetsgruppen finner att innebörden av punkten är något oklar.

c) en beskrivning av systemarkitekturen som förklarar hur programvarukomponenter bygger på eller påverkar varandra och integreras i den övergripande behandlingen, de dataresurser som används för att utveckla, träna, testa och validera AI-systemet,

Arbetsgruppen finner att kravet verkar efterfråga en form av kapacitetmätt på driftsprofil, CPU och GPU. Arbetsgruppen finner att modeller som utvecklats som traditionell maskininlärning tar lite kapacitet generellt. Arbetsgruppen finner att detta krav kanske mest är till för att kunna avgöra om det är ett system som drar mycket kapacitet.

d) i relevanta fall uppgiftskraven i form av datablad som beskriver de träningsmetoder och träningsmetoder och de träningsdataset som används, inbegripet en allmän beskrivning av dessa dataset, information om var dessa kommer från, deras omfattning och huvudsakliga egenskaper, hur uppgifterna inhämtades och valdes ut, märkningsförfaranden (t.ex. för övervakad inlärning), datarensningmetoder (t.ex. upptäckt av avvikande värden),

Kravet har inte föranlett någon särskild diskussion utan bör kunna mötas av dokumentation om träningsmetoder och dataset.

e) en bedömning av de åtgärder för mänsklig kontroll som krävs i enlighet med artikel 14, inbegripet en bedömning av de tekniska åtgärder som krävs för att underlätta tillhandahållarnas tolkning av AI-systemens resultat, i enlighet med artikel 13.3 d,

Kravet har inte föranlett någon särskild diskussion i denna iteration. Kravet bör kunna mötas med åtgärder såsom visuella instruktioner samt dokumentation som tydliggör ansvar.

f) i tillämpliga fall, en utförlig beskrivning av sådana ändringar av AI-systemet och dess prestanda som fastställts på förhand, tillsammans med all relevant information om de tekniska lösningar som har valts för att säkerställa att AI-systemet kontinuerligt uppfyller de relevanta kraven i kapitel III avsnitt 2,

En frågeställning är vad denna punkt avser och om det kan handla om processen och versionshanteringen. En produkt kan utvecklas över tid efter produktion, t.ex. initialt ha en mänsklig övervakning som sedan automatiseras bort när systemet lär sig mer. Det vill säga ett AI-system kan ha en viss funktionalitet vid produktionssättning, men efter två månader når systemet en annan funktionalitet efter optimering. Mot detta kan invändas att det måste finnas ett uppsatt regelverk för vilka ändringar som kommer få ske, det vill säga sådana ändringar måste beskrivas från början. Kanske handlar punkten helt enkelt om att beskriva det man vet att AI-systemet kommer klara av.

g) de validerings- och testningsförfaranden som används, inklusive information om de validerings- och testdata som har använts och deras huvudsakliga egenskaper, mått som används för att mäta riktighet, robusthet och överensstämmelse med andra relevanta krav som anges i kapitel III avsnitt 2 samt potentiellt diskriminerande effekter; testloggar och alla testrapporter, daterade och undertecknade av de ansvariga personerna, även med avseende på de på förhand fastställda ändringar som avses i led f.

Kravet har inte föranlett någon särskild diskussion. Kravet bör kunna mötas genom dokumentation som vanligen finns kring dessa förfaranden.

h) de cybersäkerhetsåtgärder som vidtagits.

Kravet bör kunna avse åtgärder som att det ska vara tvåpersonersautentisering och auditloggning. Kanske bör även det generella skalskyddet beskrivas.

3. Detaljerade uppgifter om övervakning, drift och kontroll av AI-systemet, särskilt med avseende på dess kapacitet och prestandabegränsningar, inbegripet graden av riktighet för specifika personer eller grupper av personer som systemet är avsett att användas för och den övergripande förväntade riktighetsnivån i förhållande till det avsedda ändamålet, de förutsebara oavsiktliga resultaten och källorna till risker för hälsa och säkerhet, grundläggande rättigheter och diskriminering med tanke på AI-systemets avsedda ändamål, de åtgärder för mänsklig kontroll som krävs i enlighet med artikel 14, inbegripet de tekniska åtgärder som har vidtagits för att underlätta tillhandahållarnas tolkning av AI-systemens resultat, specifikationerna av indata, beroende på vad som är lämpligt.

Eventuellt skulle detta krav kunna omvandlas till en driftsrutin. Det skulle också kunna mötas genom att ta fram en särskild övervakningsplan.

4. En beskrivning av lämpligheten hos resultatmått för det specifika AI-systemet.

Detta krav bör kunna mötas med beskrivningar av resultatmått (bl.a. recall och precision).

5. En utförlig beskrivning av riskhanteringsystemet i enlighet med artikel 9.

Arbetsgruppen har i denna iteration inte haft möjlighet att närmare analysera utformning och dokumentation av riskhanteringsystemet.

6. En beskrivning av relevanta ändringar av systemet som görs av leverantören under dess livscykel.

Detta krav bör kunna mötas av dokumentation om versionshantering.

7. En förteckning över de harmoniserade standarder som helt eller delvis tillämpas och som det hänvisas till i Europeiska unionens officiella tidning. Om inga sådana harmoniserade standarder har tillämpats,

en utförlig beskrivning av de lösningar som har valts för att uppfylla kraven i kapitel III avsnitt 2, inklusive en förteckning över andra relevanta standarder och tekniska specifikationer som har tillämpats.

Arbetsgruppen finner att det kan vara så att denna typ av förteckningar inte finns på plats, även om man i praktiken följer flera standarder. Detta är dokumentation som i sådana fall behöver skapas.

8. En kopia av den EU-försäkran om överensstämmelse som avses i artikel 47.

Detta krav har inte analyserats i denna iteration. Förutsättningar för EU-försäkran förväntas förtydligas av Kommissionen.

9. En utförlig beskrivning av det system som har inrättats för att utvärdera AI-systemets prestanda efter det att systemet har släppts ut på marknaden i enlighet med artikel 72, inklusive den plan för övervakning efter utsläppande på marknaden som avses i artikel 72.3.

Detta krav bör avse utvärdering i produktion.

4. Lärdomar

I avsnittet redogörs för några av de lärdomar arbetsgruppen gjort i samband med den fjärde iterationen av piloten.

4.1 Om AI-förordningen

Arbetsgruppens lärdomar från de första iterationerna, om att mycket kommer att anses vara ett AI-system står sig, liksom insikten om att bedömningen av vad som är omfattningen av systemet kräver en god helhetsbild över it- och AI-arkitekturen.

En insikt från tidigare iterationer är att det är svårt att bedöma ramen för AI-systemet. En lärdom från denna iteration är att den bedömningen kan vara mer utmanande när aktören både är leverantör och tillhandahållare och det därmed är svårare att skilja på vad som tillhandahålls som ett AI-system och vad som är flera olika AI-system. Arbetsgruppen finner att ytterst måste leverantören definiera vad som utgör AI-systemet och paketera och dokumentera produkten utifrån det.

Arbetsgruppen har i denna iteration reflekterat över om komplexiteten i systemet kan avgöra vad som är ett AI-system. I skäl 12 anges att definitionen av AI-system bör skilja AI-system från ”enklare traditionella programvarusystem eller programmeringsmetoder och inte omfatta system som bygger på de regler som fastställs endast av fysiska personer för att automatiskt utföra operationer”. I Kommissionens riktlinjer om definitionen anges fyra undantag på system som inte anses utgöra AI-system: system för förbättrad matematisk optimering, grundläggande databehandling, system som bygger på klassisk heuristik och enkla prognosystem. Arbetsgruppens bedömning är att AI-förordningen är tänkt att träffa merparten av system, dvs. att definitionen ska tolkas brett och att det vid bedömning av definitionen framför allt är förmågan till inferens som verkar vara avgörande.

Arbetsgruppen har i denna iteration resonerat kring om indata, som är tänkt att användas i systemet, kan påverka bedömningen av vad som är AI-systemet. Arbetsgruppen har funnit att det som ska bedömas enligt definitionen av ett AI-system är om systemet drar slutsatser härledda från den indata det tar emot om hur utdata ska genereras. Rekvisitet avser därmed inte innehållet på indata. Källan för indata är inte en del av själva systemet utan är som framhållits något som matas in och där systemet ska dra slutsatser. Typen av indata påverkar därmed inte bedömningen av vad som utgör AI-systemet.

I iteration tre var en insikt att ett AI-system med hög risk innebär ett stort antal tillkommande krav där merparten gäller dokumentation och att uppfyllelsen av dessa

krav kommer att vara administrativt tungt. I denna iteration har arbetsgruppen utforskat förutsättningar för hur dokumentation bör göras tillgänglig. En lärdom är att det sannolikt kommer att handla om att dokumentationen finns lagrad på flera olika ställen än att allt finns i ett dokument, men att detta också ställer krav på att det är möjligt att visa spårbarhet och att dokumentationen kan tillgängliggöras på begäran av t.ex. tillsynsmyndighet.

4.2 Om den AI-regulatoriska sandlådans innehåll

I iteration tre konstaterade arbetsgruppen att för att en sandlåda ska kunna vara effektiv, hålla hög kvalitet och bidra med ett mervärde för AI-innovationssystemet krävs omfattande satsningar, både vid uppstart och drift. Inrättandet kommer sannolikt tjäna på om det sker stegvis och att gedigna behovsanalyser genomförs regelbundet.

I betänkande av utredningen om AI-förordningen *Anpassningar till AI-förordningen*, SOU 2025:101, föreslås att minst en regulatorisk sandlåda för AI ska inrättas i Sverige senast den 2 augusti 2026 och Post- och telestyrelsen föreslås som ansvarig myndighet för inrättandet.

Det föreslås att den inrättande myndigheten också är den myndighet som tar emot och hanterar ansökningar till den regulatoriska sandlådan. Utredningen konstaterar i betänkandet att flera myndigheter behöver involveras i driften av en regulatorisk sandlåda för AI, både vad gäller inrättandet som specifika sandlådeprojekt. Det kommer kräva samverkan mellan flera myndigheter.

Utredningen anger att för sandlådornas drift krävs stort behov av tillgång till kunnig personal, såväl inom AI som inom de specifika områden där AI-systemet är avsett att användas. Det gäller oavsett om Sverige väljer att ha sandlådor med tekniska förutsättningar eller inte. Utredningen påtalar dock att det kan finnas fördelar med att tillhandahålla teknisk infrastruktur, både ur ett innovationsperspektiv och tillsynsperspektiv.

Betänkandet remissbehandlas och beslut väntas under våren 2026.

4.3 Om arbetssättet

I rapporterna för tidigare iterationer har arbetsgruppen konstaterat att i detta utforskande arbetssätt är det nödvändigt att vara öppensinnad och lösningsfokuserad, men ändå hålla fast vid en riktning. Det behövs kompetens både från den behöriga myndigheten samt den ansökande aktören och denna kompetens behöver vara tvärfunktionell. Arbetssättet

ger också en generell kompetenshöjning hos deltagarna, vilket är en vinst som sträcker sig utanför sandlådans kärnuppdrag.

Arbetsmetoden ger utrymme för diskussioner, men utan att fastna i kniviga frågor, vilket annars lätt sker inom myndigheter vid utforskade områden, och istället kan en konstant progress hållas under arbetets gång.

En lärdom från denna iteration är att arbetsmetoden inte bara är väl fungerande för AI-regulatoriska sandlådor utan kan även tillämpas vid ett utforskande arbete inom en myndighet generellt, dvs. även utanför en AI-sandlåda. Metoden fungerar således väl för utforskande verksamhet i stort.

Bilagor:

Frågematris

Artikel 11 Teknisk dokumentation

Artikel 13 Användarinstruktioner för högrisk-AI

Excelmall spårbarhet artikel 11

eSam är ett medlemsdrivet program för samverkan mellan myndigheter för att underlätta och påskynda digitaliseringen inom det offentliga. En viktig uppgift för eSam är att ta fram stöd och vägledningar som ger förutsättningar för att öka den digitala samverkan inom offentlig förvaltning.

Alla stöddokument finns på esamverka.se

I eSam ingår Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Boverket, Centrala Studiestödsnämnden, Domstolsverket, E-hälsomyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Finansinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Havs- och vattenmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Lantmäteriet, Livsmedelsverket, Länsstyrelserna, Läkemedelsverket, Migrationsverket, Naturvårdsverket, Pensionsmyndigheten, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Rättsmedicinalverket, Sida, Skatteverket, Skolverket, Statens institutionsstyrelse, Statens servicecenter, Statens tjänstepensionsverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Statistiska centralbyrån, Tillväxtverket, Trafikverket, Transportstyrelsen, Tullverket, Universitets- och högskolerådet samt Utbetalningsmyndigheten. (November 2025.)

Frågematris

AI-förordningen	Regulatorisk sandlåda	Verksamhetsfrågor	Nationella frågor
Är det ett AI-system?	Hur moget bör AI-systemet vara?	Vilka kompetenser krävs i en sandlåda?	Vilken/vilka myndigheter är eller bör vara myndigheter att inrätta sandlådor?
Var går ”gränsen” för systemet?	Vilka bestämmelser i förordningen kan prövas? (är det bara bestämmelserna för leverantörer och potentiella leverantörer)?	Behövs en teknisk infrastruktur?	Hur ska privata företag komma med?
Vilken risknivå har AI-systemet?	Vad ska ingå i att utarbeta planen för sandlådan?	Hur mycket kostar det att ha en sandlåda?	Kan sandlådorna fungera som en motor för att få centraliserade juridiska bedömningar av AI-system?
Aktörens roll?			
Ingår en AI-modell för allmänna ändamål?			

Artikel 11 – Teknisk dokumentation

Innehåll

Översikt.....	2
Syfte och omfattning.....	2
Syfte	2
Leverantör.....	2
Övergripande arkitektur	2
Samverkan med andra system och komponenter	2
Programvaror	2
Distribution	3
Hårdvarukrav.....	3
Yttre egenskaper	3
Användargränssnitt.....	3
Bruksanvisningar.....	3
Arkitektur och utvecklingsmetodik.....	3
Utvecklingsmetod.....	3
Designspecifikationer.....	3
Systemarkitektur.....	4
Informationskrav/datakrav	4
Behovsbedömning av mänsklig kontroll.....	5
Förutsebara förändringar och vidareutveckling av systemet.....	5
Validering och test.....	5
Cybersäkerhet.....	5
Övervakning, drift och kontroll.....	5
Resultatmått.....	6
Riskhantering.....	6
Versionsuppdateringar	6
Harmoniserade standarder	6
EU-försäkran om överensstämmelse.....	6
Utvärdering av prestanda.....	7
Referenser	7

Översikt

Version: [X.X]

Datum: [YYYY-MM-DD]

Syfte och omfattning

Syfte

[En allmän beskrivning av det avsedda syftet med AI-systemet]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1a]

Leverantör

[Namnet på leverantören och version av systemet, som återspeglar dess samband med tidigare versioner]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1a]

Leverantör: [Företagsnamn]

Aktuell version: [X.X]

Tidigare versioner

Version	Datum	Kommentar
[x.x]	[YYYY-MM-DD]	

Övergripande arkitektur

Samverkan med andra system och komponenter

[En allmän beskrivning av hur AI-systemet interagerar eller kan användas för att interagera med maskinvara, programvara eller andra AI-system (som inte ingår i själva AI-systemet)]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1b]

Programvaror

[Versioner av relevant programvara eller fast programvara och eventuella krav med koppling till uppdatering av versioner]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1c]

Namn	Version	Uppdateringsberoenden

Distribution

[En allmän beskrivning av alla format som AI-systemet tillhandahålls genom, t.ex. som programvarupaket, inbäddat i maskinvara, nedladdningar eller via API-anrop]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1d]

Hårdvarukrav

[En allmän beskrivning av den maskinvara som AI-systemet är avsett att köras på]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1e]

Yttre egenskaper

[Om AI-systemet är en produktkomponent: fotografier eller illustrationer där de yttre egenskaperna framgår, samt dessa produkters märkning och interna utformning]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1f]

Användargränssnitt

[En grundläggande beskrivning av det användargränssnitt som tillhandahålls användaren]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1g]

Bruksanvisningar

[Bruksanvisningar i enlighet med Artikel 13 - Punkt 3]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 1h]

Arkitektur och utvecklingsmetodik

Utvecklingsmetod

[Beskriv utförligt de metoder och åtgärder som utförts vid utvecklingen av AI-systemet, och i relevanta fall, användningen av förtränade AI-modeller eller verktyg som tillhandahålls av tredje part och hur dessa har använts, integrerats eller ändrats]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 2a]

Designspecifikationer

[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 2b]

Systemets generella logik

[Beskriv systemets allmänna logik samt ev. algoritmers övergripande logik]

Designbeslut

[Beskriv de viktigaste valen vid utformningen, bl.a. motiveringen och de antaganden som gjorts, inbegripet med avseende på de personer eller grupper av personer som systemet är avsett att användas för]

Klassificeringsval

[Beskriv de viktigaste klassificeringsvalen]

Utformning

[Beskriv vad systemet har utformats för att optimera och de olika parametrarnas relevans]

Förväntat resultat

[Beskriv systemets förväntade utdata och utdatakvalitet]

Avvägningar som gjorts

[Beskriv beslut om eventuella avvägningar som gjorts i den tekniska lösningen för att uppfylla kraven i kapitel III avsnitt 2 ("Krav på AI-system med hög risk")]

Systemarkitektur

[Beskriv hur programvarukomponenter bygger på eller påverkar varandra och integreras i den övergripande logiken samt de dataresurser som används för att utveckla, träna, testa och validera AI-systemet]

[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 2c]

Informationskrav/datakrav

[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 2d]

[Namn på AI-modell]

[Beskriv de träningsmetoder och tränings tekniker som använts vid träningen av modellen]

Dataset: [Namn på dataset]	
Beskrivning:	[Allmän beskrivning av datasetet]
Ursprung:	[Beskriv var informationen kommer ifrån]
Omfattning:	[Beskriv omfattning och huvudsakliga egenskaper]
Urvalsmetod:	[Beskriv hur uppgifterna inhämtades och valdes ut]
Märkningsförfaranden:	[T.ex. för övervakad inlärning]

Datarensningsmetoder:	[T.ex. upptäckt av avvikande värden]
-----------------------	--------------------------------------

Behovsbedömning av mänsklig kontroll

[Beskriv behovet som finns av mänsklig kontroll som krävs i enlighet med artikel 14. Beskriv även behovet av tekniska åtgärder som krävs för att underlätta förvaltningsansvariges tolkning av AI-systemens resultat, i enlighet med artikel 13.3 d]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 2e]

Förutsebara förändringar och vidareutveckling av systemet

[I tillämpliga fall, en utförlig beskrivning av sådana ändringar av AI-systemet och dess prestanda som fastställts på förhand, tillsammans med all relevant information om de tekniska lösningar som har valts för att säkerställa att AI-systemet kontinuerligt uppfyller de relevanta kraven i kapitel III avsnitt 2]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 2f]

Validering och test

[Beskriv de validerings- och testningsförfaranden som används, inklusive information om den validerings- och testdata som har använts och deras huvudsakliga egenskaper, mått som används för att mäta riktighet, robusthet och överensstämmelse med andra relevanta krav som anges i kapitel III avsnitt 2 samt potentiellt diskriminerande effekter; testloggar och alla testrapporter, daterade och undertecknade av de ansvariga personerna, även med avseende på de på förhand fastställda ändringar som avses i led f.
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 2g]

Cybersäkerhet

[Beskriv de cybersäkerhetsåtgärder som vidtagits]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 2h]

Övervakning, drift och kontroll

[Beskriv i detalj hur övervakning, drift och kontroll av AI-systemet sker, särskilt med avseende på dess kapacitet och prestandabegränsningar, inbegripet graden av riktighet för specifika personer eller grupper av personer som systemet är avsett att användas för och den övergripande förväntade riktighetsnivån i förhållande till det avsedda ändamålet, de förutsebara oavsiktliga resultaten och källorna till risker för hälsa och säkerhet, grundläggande rättigheter och diskriminering med tanke på AI-systemets avsedda ändamål, de åtgärder för mänsklig kontroll som krävs i enlighet med artikel 14, inbegripet de tekniska åtgärder som har vidtagits för att underlätta tillhandahållarnas tolkning av AI-systemens resultat, specifikationerna av indata, beroende på vad som är lämpligt]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 3]

Resultatmätt

[Beskriv lämpligheten hos resultatmåttarna för det specifika AI-systemet]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 4]

Riskhantering

[Beskriv utförligt riskhanteringssystemet i enlighet med artikel 9]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 5]

Versionsuppdateringar

[Beskriv relevanta ändringar av systemet som görs av leverantören under dess livscykel]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 6]

Datum	Beskrivning	Version

Harmoniserade standarder

[En förteckning över de harmoniserade standarder som helt eller delvis tillämpas och som det hänvisas till i Europeiska unionens officiella tidning. Om inga sådana harmoniserade standarder har tillämpats, beskriv de lösningar som har valts för att uppfylla kraven i kapitel III avsnitt 2, inklusive en förteckning över andra relevanta standarder och tekniska specifikationer som har tillämpats]
[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 7]

EU-försäkran om överensstämmelse

[Den EU-försäkran om överensstämmelse som avses i artikel 47 ska innehålla samtliga följande uppgifter:

1. AI-systemets namn och typ och eventuella ytterligare entydiga hänvisningar som gör det möjligt att identifiera och spåra AI-systemet.
2. Namn på och adress till leverantören eller, i förekommande fall, dennes ombud.
3. En uppgift om att den EU-försäkran om överensstämmelse som avses i artikel 47 utfärdas på leverantörens eget ansvar.
4. En uppgift om att AI-systemet överensstämmer med denna förordning och, i tillämpliga fall, med annan relevant unionsrätt som föreskriver att den EU-försäkran om överensstämmelse som avses i artikel 47 ska utfärdas.
5. Om ett AI-system inbegriper behandling av personuppgifter, en förklaring om att AI-systemet uppfyller kraven i förordningarna (EU) 2016/679 och (EU) 2018/1725 och direktiv (EU) 2016/680.
6. Hänvisningar till relevanta harmoniserade standarder som används eller till andra gemensamma

specifikationer för vilka överensstämmelse deklarerar.

7. I tillämpliga fall, det anmälda organets namn och identifikationsnummer, en beskrivning av det förfarande för bedömning av överensstämmelse som har genomförts och uppgifter om det utfärdade intyget.

8. Ort och datum för utfärdande av försäkran, namn på och befattning för den person som undertecknade den, uppgift om på vems vägnar personen undertecknade försäkran samt namnteckning]

[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 8]

Utvärdering av prestanda

[Beskriv utförligt hur utvärdering av AI-systemets prestanda görs efter det att systemet är i produktion i enlighet med artikel 72. Beskriv även den plan för övervakning efter produktionssättning som avses i artikel 72.3]

[AI-förordningen, Bilaga IV, Punkt 9]

Referenser

Beskrivning	Länk	Datum
AI Act - Svensk version	L_202401689SV.000101.fmx.xml	12.7.2024
AI Act - Engelsk version	L_202401689EN.000101.fmx.xml	12.7.2024

Artikel 13 – Användarinstruktioner för högrisk-AI

Innehåll

Allmän information	2
Leverantörens identitet och kontaktuppgifter	2
Systemöversikt.....	2
Avsett ändamål	2
Riktighet, robusthet och cybersäkerhet.....	2
Riskinformation	3
Kända och förutsebara risker	3
Förklarbarhet och transparens	3
Systemets tekniska förklaringsförmåga	3
Tolkning och användning av utdata	3
Prestanda på individ- eller gruppnivå.....	3
Data och indata	3
Fördefinierade ändringar	4
Mänsklig kontroll	4
Tekniska krav och underhåll	4
Maskin- och mjukvarukrav	4
Förväntad livslängd	4
Underhålls- och omsorgsåtgärder	4
Logghantering.....	4

Allmän information

Leverantörens identitet och kontaktuppgifter

[Ange namn på leverantören, organisationsnummer, adress, telefonnummer, e-post och eventuell webbplats. Om tillämpligt, ange även kontaktuppgifter till ett ombud inom EU.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3a]

Leverantör: (Företag X)

Produkt/tjänst: (Produktens/tjänstens namn och/eller beskrivning)

Adress: xxxx

E-post: contact@company.com

Telefon:

Auktoriserad representant (om relevant):

Systemöversikt

Avsett ändamål

[Beskriv vad AI-systemet är utvecklat för att göra. Specificera användningsområde, typ av data som systemet analyserar, målgrupp och tillämpningsområde.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3b, i]

Riktighet, robusthet och cybersäkerhet

[Beskriv vilken nivå av riktighet, robusthet och cybersäkerhet som uppnåtts vid testning och validering. Ange också mätmetoder som använts, samt kända eller förutsebara faktorer som kan påverka dessa nivåer.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3b, ii]

Riskinformation

Kända och förutsebara risker

[Identifiera och beskriv risker för hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter som kan uppstå vid korrekt eller felaktig användning.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3b, iii]

Förklarbarhet och transparens

Systemets tekniska förklaringsförmåga

[Redogör för systemets kapacitet att tillhandahålla information som kan användas för att förklara dess beslut och utdata.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3b, iv]

Tolkning och användning av utdata

[Beskriv vilken information som tillhandahålls för att möjliggöra korrekt tolkning och användning av systemets resultat.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3b, vii]

Prestanda på individ- eller gruppnivå

[Beskriv prestanda och eventuella begränsningar för särskilda grupper som systemet är avsett att användas på.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3b, v]

Data och indata

[Redovisa vilka indata systemet förväntas använda, hur de ska formateras, samt beskriv träning-, validering- och testdataset inklusive datakällor och urvalsprinciper.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3b, vi]

Fördefinierade ändringar

[Ange vilka systemändringar och prestandaförändringar som leverantören förutsett och godkänt vid tidpunkten för överensstämmelsebedömningen.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3c]

Mänsklig kontroll

[Redogör för de åtgärder som gör det möjligt för en människa att förstå, granska och vid behov korrigera systemets beteende eller beslut.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3d, se även Artikel 14]

Tekniska krav och underhåll

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3e]

Maskin- och mjukvarukrav

[Specificera vilka resurser som krävs för att systemet ska fungera korrekt, inklusive hårdvara, operativsystem och nätverkskapacitet.]

Förväntad livslängd

[Ange hur länge systemet förväntas vara i drift med bibehållen funktion.]

Underhålls- och omsorgsåtgärder

[Beskriv vilka åtgärder som krävs för att systemet ska hållas aktuellt, inklusive uppdateringsfrekvens och ansvarsfördelning.]

Logghantering

[Redogör för vilka loggningsmekanismer som ingår och hur tillhandahållare kan samla in, lagra och tolka loggar i enlighet med regelverket.]

[AI-förordningen, Artikel 13, Punkt 3f, hänvisning till Artikel 12]

Excelmall spårbarhet artikel 11

Kort kravtext (ur AI-förordningen)	Bedömning	Hänvisning (Dokument / Avsnitt)	Relevant citat / Sammanfattning	Täckning i dokumentation (resonemang)	Rekommenderad åtgärd
Avsett ändamål och översikt	✓				
Leverantör och version	⚠				
Interaktion med andra system/komponenter	✗				
Programvaruversioner och uppdateringsberoenden					
Leveransform (paket/API/intern tjänst)					
Maskinvarumiljö för drift					
Yttre egenskaper/märkning					
Beskrivning av UI					
Bruksanvisningar enligt Art. 13.3					
Metoder/åtgärder i utveckling, tredjepartsmodeller					
Allmän logik, designval, optimeringsmål					
Klassificeringsstrategi					
Vad systemet optimerar, parameterrelevans					
Förväntade utdata och utdatakvalitet					
Tekniska avvägningar i relation till kapitel III §2					
Komponentrelationer, dataresurser för träning/test/validering					
Träningmetoder/tekniker					
Ursprung, omfattning, urval, märkning, rensning					
Behov/åtgärder för mänsklig kontroll (Art. 14)					
Förhandsfastställda ändringar och re-compliance					
Validering, testdata, mått, bias/robusthet, loggar					
Cybersäkerhetsåtgärder					
Övervakning i drift, kapacitets-/prestandabegränsningar, riskkällor					
Lämplighet hos resultatmätten					
Livscykelrisker, åtgärder, uppföljning					
Ändringar under livscykeln					
Lista standarder/tekniska specifikationer					
EU-försäkringen om överensstämmelse (Art. 47)					
Plan för övervakning efter produktionsättning					